

บรรณานุกรม

- การฝึกหัดครู, สภา. หลักสูตรการฝึกหัดครู. อุดมคติ: แผนกเอกสารการพิมพ์
วิทยาลัยครูอุดมคติ, 2519.
- กำชัย ทองหล่อ, หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. ฉบับที่: โรงพิมพ์ไทยเทอ
กรรม, 2513.
- จรรยา วงศ์สายัณห์. "เทคโนโลยีทางการศึกษา." แนวคิดใหม่ ๆ ในการบริหาร
การศึกษา : เอกสารเผยแพร่การศึกษา ขงงานพัฒนาการศึกษาอันดับ 11
พระนคร: กองเผยแพร่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2515.
- จิตรา โสภาสทิพากร: "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง เมตริกซ์
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชา
มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย. คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์. กรุงเท
มหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, 2520.
- จุง - เต - ฟาน. ตารางวิเคราะห์ข้อสอบ. พระนคร: วัฒนาพานิช, 2514.
- จำนงค์ ทองประเสริฐ. การใช้ภาษา - หลักภาษา ท.503 - ท. 504.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2519.
- ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการวัดผล. ฉบับปรับปรุง พิมพ์ครั้งที่ 6. พระนคร:
วัฒนาพานิช, 2518.
- ระปะนีย์ นาคกรทรรพ. "การเขียนจุดมุ่งหมายของการสอนวิชาภาษาไทย."
เอกสารประกอบคำบรรยายวิชา Seminar in Thai Language
Instruction. พระนคร: แผนกมัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

ระปะนีย์ นาคทรพ. "การสอนหลักภาษาไทย." เอกสารประกอบคำบรรยายวิชา

Seminar in Thai Language Instruction. พระนคร:

แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

_____ . "ความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนหลักภาษาไทย." เอกสาร

ประกอบคำบรรยายวิชา Seminar in Thai Language

Instruction. พระนคร: แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

เคโซ สวนานนท์. จิตวิทยาทั่วไป. พระนคร: โอเคียนส์โตร์, 2510.

ดวงจันทร์ อินทร. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทยเรื่อง

คำประสม สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท

แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

นิตยา วิศาลกานต์. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง ตัวสะกดภาษาไทย

สำหรับชั้นประถมปีที่ 5 ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท

แผนกประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

บรรจบ พันธุเมธา. ลักษณะภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

รามคำแหง, 2519.

บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. "บทเรียนสำเร็จรูป ... นวัตกรรมที่น่าสนใจ." วิทยาสาร

17 (15 ตุลาคม 2519): 14-17.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม. พระนคร: โรงพิมพ์

คุรุสภา, 2518.

ประไพ เชิงฉลาด. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทยเรื่อง คำ

วิเศษณ์สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2520.

- เป็รื่อง กุฎ. "การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป." คู่มือการเรียนวิชา Multi - Media Approach for Programmed Instruction . พระนคร: แผนกโสตทัศนศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515.
- พงษ์ศักดิ์ ศรีภิรมย์. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง เสียงในภาษาไทย สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง." วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- รัชฎาพรรณ เสรฐวิวัฒน์. "คำสอนในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.
- รัตนา วิชาญรัตน์. "บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง ส่วนวนไทยสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น." วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- วรรณาด วัชราร. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านเอาเรื่องสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ." วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- วิจิตร ศรีสอาน. "เทคนิควิทยาทางการศึกษา." ศูนย์ศึกษา 9 - 10 (กันยายน - ตุลาคม 2513): 28.
- _____ . "ปัญหาการศึกษาในโรงเรียนที่มีครูสอนไม่ครบชั้น." วารสาร คุรุศาสตร์ 1 - 2 (ธันวาคม 2514 - มกราคม 2515): 6 - 8.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. บทคัดย่องานวิจัยทางการศึกษา. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2513.
- ศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, หน่วย. "คำพิงเพย สุภาษิต ส่วนวนภาษา และ กลุ่มคำสอน." เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 117 คู่มือครูภาษาไทย พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514 .

- สมปราชญ์ อัมมะพันธุ์. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง คำแดงในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชา
มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- สถิตมาศ สีหลสิทธิ์. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทยเรื่อง ภาพ
สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- สามัญศึกษา, กรม. ชุมนุมทางวิชาการ. พระนคร: สหกรณ์ชายส่ง, 2510.
- สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หลักภาษาไทย ป.ม. พิมพ์ครั้งที่ 3. พระนคร:
สำนักพิมพ์คณฺววิทย์, 2510.
- สุนันท์ ปัทมาคม. บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องการสร้างและกาเขียนโปรแกรม
การสอน. กรุงเทพมหานคร: แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- "โปรแกรมการสอนคืออะไร." เอกสารประกอบการเรียนวิชา
Programmed Instruction. กรุงเทพมหานคร: แผนกโสตทัศนศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- สุปราณี พงศ์การณ. "บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง โคลงสี่สุภาพ สำหรับระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- อนุমানราชธน, พระยา. นิรุกติศาสตร์ ภาค 2. พิมพ์ครั้งที่ 1. พระนคร:
โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2499.
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. หลักภาษา. พระนคร: บุญสงการพิมพ์, 2507.

Barcus, Delbert., Hayman, John L. and Johnson, James T.

"Programming Instruction in Elementary Spanish."

Phi Delta Kappan 1963, pp. 269-272.

Brown, Robert O., Jr. "A Comparison Test of Test Score of Student

Using Programmed Instruction Material." The Research on

Programmed Instruction Washington: U.S. Government Printing

Office, 1964.

Deterline, William A. An Introduction to Programmed Instruction.

Englewood Cliffs, N.J.. Prentice - Hall Inc., 1962.

Fry, Edward B. Teaching Machine and Programmed Instruction.

New York: McGraw - Hill Book Co., Inc., 1963.

Glassman, Jerrold. Programmed Reading. New York: Globe Book Co.,

1966.

Meadowcroft, B. A. "Comparison of Two Methods of Using Programmed

Learning." A.V.Communication Review 15 (Summer 1967):

186

Reed, Jerry E., and Hayman, John L. "An Experiment Involving Use

of English 2600, : An Automated Instruction Text." Journal

of Educational Research (July 1962): 180-184.

Roe, Arnold. "A Comparison of Branching Methods for Programmed

Learning." Journal of Educational Research 55 (1962):

407-416.

Saettler, Paul. A History of Instructional Technology. New York:

McGraw - Hill Book Co., Inc., 1963..

Stolurow, Lawrence M. "Programmed Instruction." Encyclopedia

of Educational Research, pp.1017-1020. 4th. ed., London:

The Mcmillan Company Collier - Mcmillan Limited, 1969.

Tucker, Allen C. "The Effect of Rule Presentation on The Learning

of Certain Artificial Grammatical Structures."

Dissertation Abstracts International 31 (August 1970):

687-A.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ระดับความยากและอำนาจจำแนกของข้อสอบในแบบทดสอบ

ข้อที่	P _H	P _L	p	r
1	.69	.38	.54	.32
2	.77	.46	.62	.33
3	.92	.62	.79	.42
4	.85	.69	.77	.22
5	.92	.53	.75	.49
6	.77	.46	.62	.33
7	.92	.46	.72	.54
8	.85	.31	.59	.55
9	.92	.58	.68	.60
10	.69	.23	.46	.46
11	.85	.46	.67	.43
12	.77	.38	.58	.40
13	.54	.31	.42	.24
14	.54	.23	.38	.33
15	.69	.46	.58	.24
16	.77	.54	.66	.25
17	.85	.46	.67	.43
18	.92	.62	.79	.42
19	.62	.38	.50	.24
20	.69	.23	.46	.46
21	.69	.31	.50	.38
22	.85	.62	.74	.29
23	.92	.54	.75	.48
24	.92	.46	.72	.54
25	.62	.38	.50	.24
26	.92	.62	.79	.42
27	.85	.62	.74	.29
28	.85	.69	.77	.22
29	.92	.62	.79	.42
30	.92	.23	.60	.69
31	.85	.46	.67	.43
32	.62	.15	.37	.50
33	.85	.23	.55	.61
34	.92	.38	.68	.60
35	.92	.46	.72	.54
36	.92	.62	.79	.42
37	.77	.54	.66	.25
38	.77	.46	.62	.33
39	.46	.23	.34	.25
40	.54	.31	.42	.24

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการทำแบบทดสอบ

คะแนน (x)	f	fx	x^2	fx^2
40	1	40	1600	1600
39	2	78	1521	3042
38	13	494	1444	18772
37	15	555	1369	20535
36	13	468	1296	16848
35	5	175	1225	6125
34	8	272	1156	9248
33	8	264	1089	8712
32	3	96	1024	3072
31	13	403	961	12493
30	8	240	900	7200
29	7	203	841	5887
28	4	112	784	3136
27	4	108	729	2916
26	1	26	676	676
24	1	24	576	576
22	1	22	484	484
20	1	20	400	400
14	1	14	196	196
รวม	109	3614		121,918

การหาความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ

1. คำนวณค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนการทำแบบทดสอบ

$$\begin{aligned}\bar{X} &= \text{มัธยิมเลขคณิตของการทำแบบทดสอบ} \\ &= \frac{\sum fx}{N} \\ &= \frac{3614}{109} \\ &= 33.16\end{aligned}$$

2. คำนวณค่าความแปรปรวนของคะแนนการทำแบบทดสอบ

$$\begin{aligned}s &= \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \\ &= \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2} \\ &= \sqrt{\frac{121918}{100} - \left(\frac{3614}{100}\right)^2} \\ &= \sqrt{18.92} \\ s^2 &= \text{ความแปรปรวนของคะแนนการทำแบบทดสอบ} \\ s^2 &= 18.92\end{aligned}$$

3. การหาความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ (Reliability) โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน สูตรที่ 21 (Kuder Richardson 21) สูตรในการคำนวณเป็นดังนี้

$$r_{K-21} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\bar{X}(K-\bar{X})}{KS^2} \right]$$

$$r_{K-21} = \text{ความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ}$$

$$K = \text{จำนวนข้อในแบบทดสอบ}$$

$$\bar{X} = \text{มัธยิมเลขคณิตของคะแนนการทำแบบทดสอบ}$$

$$\begin{aligned} s^2 &= \text{ความแปรปรวนของคะแนนการทำแบบทดสอบ} \\ &= \frac{40}{40 - 1} \left[1 - \frac{33.16 (40 - 33.16)}{40 \times 18.92} \right] \\ &= 0.72 \end{aligned}$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเรียนบทเรียน

คนที่	ทดสอบก่อนเรียน		ทดสอบหลังเรียน		ผลต่างของคะแนนการทดสอบ ก่อนและหลังเรียนบทเรียน d	d ²
	I	F	I	F		
1	31	39	8	64		
2	20	34	14	196		
3	24	34	10	100		
4	26	40	14	196		
5	19	34	16	225		
6	27	38	11	121		
7	23	38	15	225		
8	23	38	15	225		
9	27	35	8	64		
10	28	37	9	81		
11	29	37	8	64		
12	30	38	8	64		
13	13	35	22	484		
14	24	35	11	121		
15	21	38	17	289		
16	26	34	8	64		
17	23	38	15	225		
18	29	37	8	64		
19	25	34	9	81		
20	26	33	7	49		
21	21	37	16	256		
22	28	36	8	64		
23	31	39	8	64		
24	17	34	17	289		
25	22	39	17	289		
26	12	32	20	400		
27	24	35	11	121		
28	25	35	10	100		
29	21	34	13	169		
30	26	35	9	81		
31	31	39	8	64		
32	20	35	15	225		
33	25	39	14	196		
34	26	40	14	196		
35	22	34	12	144		
36	20	34	14	156		
37	17	34	17	289		
38	27	36	9	81		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กนที่	ทดสอบก่อนเรียน		ทดสอบหลังเรียน		ผลทางของคะแนนการทดสอบ ก่อนและหลังเรียนบทเรียน
	I	F	d	d ²	
39	25	38	13	169	
40	24	34	10	100	
41	23	37	14	196	
42	21	37	16	256	
43	19	36	17	289	
44	21	39	18	324	
45	25	35	10	100	
46	24	35	11	121	
47	22	37	15	225	
48	26	36	10	100	
49	21	38	17	289	
50	27	36	9	81	
51	29	39	10	100	
52	27	35	8	64	
53	12	34	22	484	
54	26	38	12	144	
55	15	34	19	361	
56	24	38	14	196	
57	12	34	22	484	
58	22	39	17	289	
59	23	35	12	144	
60	25	34	9	81	
61	15	35	20	400	
62	23	35	12	144	
63	16	35	19	361	
64	29	38	9	81	
65	27	38	11	121	
66	19	25	16	256	
67	26	36	10	100	
68	25	37	12	144	
69	24	34	10	100	
70	28	39	11	121	
71	25	37	12	144	
72	31	39	8	64	
73	25	34	9	81	
74	22	35	13	169	
75	30	39	9	81	
76	25	38	13	169	
77	28	37	9	81	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

คนที่	ทดสอบก่อนเรียน		ทดสอบหลังเรียน	
	I	F	d	d ²
78	23	35	12	144
79	26	34	8	64
80	32	40	8	64
81	25	37	12	144
82	20	35	15	225
83	22	34	12	144
84	23	34	11	121
85	19	37	18	324
86	23	34	11	121
87	26	39	13	169
88	26	40	14	196
89	27	34	7	49
90	23	34	11	121
91	25	35	10	100
92	29	38	9	81
93	28	36	8	64
94	26	37	11	121
95	22	35	13	169
96	28	35	7	49
97	23	38	15	225
98	26	34	8	64
99	21	34	13	169
100	17	36	19	361
รวม	2380	3617	1237	16729
ร้อยละ	59.50	90.43	30.93	

การทดสอบความมีนัยสำคัญ

1. ตั้งสมมุติฐาน : คะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบก่อนเรียน
บทเรียนเท่ากับคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบ
ทดสอบหลังเรียนบทเรียน

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

2. คำนวณค่ามัธยิมเลขคณิตของผลต่าง (\bar{d})

$$\bar{d} = \frac{\sum d}{N}$$

$$d = \text{ผลต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนบทเรียน
และคะแนนการทดสอบหลังเรียนบทเรียน}$$

$$\sum d = \text{คะแนนรวมของผลต่างระหว่างคะแนนการทดสอบ
ก่อนเรียนบทเรียนและคะแนนการทดสอบหลัง
เรียนบทเรียน}$$

$$N = \text{จำนวนผู้เข้าสอบ}$$

$$= \frac{1237}{100}$$

$$\therefore \bar{d} = 12.37$$

3. คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง

$$S.D_d = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่าง}$$

$$= \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum d}{N}\right)^2}$$

$$= \sqrt{\frac{16729}{100} - \left(\frac{1237}{100}\right)^2}$$

$$= \sqrt{14.27}$$

$$S.D_d = 3.78$$

$$\begin{aligned}
 s_{\bar{d}} &= \text{ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง} \\
 &= \frac{S.D_d}{\sqrt{N - 1}} \\
 &= \frac{3.78}{\sqrt{100 - 1}} \\
 s_{\bar{d}} &= 0.38
 \end{aligned}$$

4. คำนวณค่าอัตราส่วนวิกฤต (z)

$$\begin{aligned}
 z &= \frac{\bar{d}}{s_{\bar{d}}} \\
 &= \frac{12.37}{0.38} \\
 &= 32.55
 \end{aligned}$$

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ค่า z จากตารางมาตรฐาน = 2.58

ค่า z ที่คำนวณได้ = 32.55

ค่า z ที่คำนวณได้ $32.55 > 2.58$ แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนและหลังเรียนบทเรียนแบบโปรแกรมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ตารางวิเคราะห้บทเรียน

กัณฑ์	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
ค่าตอบที่																									
หน่วยที่ 1																									
1																									
2				X																					
3					X																				
4					X																				
5					X																				
6					X			X																	X
7	X				X																	X			
8					X																				
9					X																				X
10																									
11																									
12					X																				
13																									
14														X											
15						X							X												
16																									
17																									
18								X						X											X
19																									
20						X			X																X
21																						X	X		X
22		X				X	X																		
หน่วยที่ 2																									
23																									X
24																								X	
25																									
26				X																					X
27	X													X			X							X	
28																	X								X
29																									
30																									
31	X																								X
32					X																				X
33																									
34					X	X																			
35			X																						
36	X																								X
37								X																	X
38		X																							X
จุดบด	34	35	37	37	30	31	36	63	73	83	83	36	34	35	38	36	34	38	33	32	32	38	36	37	34
รอยละ	89.47	92.11	97.37	97.37	78.95	81.58	94.74	94.74	97.37	100	100	94.74	89.47	92.11	100	94.74	89.47	100	86.84	84.21	84.21	100	94.74	97.37	89.47

ตารางที่ 6 (ต่อ)

คนที	2	6	7	28	29	30	31	32	33	33	34	35	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	44	45	46	47	48	49	50
ค่าคอมมิ																													
หน่วยที่ 1																													
1																													
2																													
3																													
4																													
5																													
6																													
7																													
8																													
9																													
10																													
11																													
12																													
13																													
14																													
15																													
16																													
17																													
18																													
19																													
20																													
21																													
22																													
หน่วยที่ 2																													
23																													
24																													
25																													
26																													
27																													
28																													
29																													
30																													
31																													
32																													
33																													
34																													
35																													
36																													
37																													
38																													
คอมบก	34	38	29	38	38	37	37	36	32	38	37	34	35	31	34	37	38	36	33	33	38	36	36	37	34	35			
ร้อยละ	89.47	100	76.32	100	100	97.37	97.37	94.74	84.21	100	97.37	89.47	92.11	81.58	89.47	97.37	100	94.47	86.84	100	94.74	94.74	97.37	89.47	92.11				

ตารางที่ 6 (ต่อ)

กณฑ์	5	15	25	35	45	55	65	75	85	96	06	16	26	36	46	56	66	76	86	97	07	17	27	37	47	57
ค่าคอบท																										
หน่วยที่ 1																										
1																										
2																										
3																										
4																										
5																										
6																										
7																										
8																										
9																										
10																										
11																										
12																										
13																										
14																										
15																										
16																										
17																										
18																										
19																										
20																										
21																										
22																										
หน่วยที่ 2																										
23																										
24																										
25																										
26																										
27																										
28																										
29																										
30																										
31																										
32																										
33																										
34																										
35																										
36																										
37																										
38																										
คอบทถูก	33	37	37	37	38	31	34	38	32	38	36	29	37	38	37	35	38	31	38	37	34	37	32	38	35	
ร้อยละ	86.84	97.37	97.37	97.37	100	81.58	89.47	100	84.21	100	94.74	76.32	97.37	100	97.37	92.11	100	81.58	100	97.37	89.47	97.37	84.21	100	92.11	

แบบทดสอบความรู้เรื่อง "คำซ้อน"
ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย ทับอักษร
ประจำข้อนั้นในกระดาษคำตอบ

1. คำชนิดใดบ้างที่เป็นคำสร้างใหม่ด้วยวิธีของภาษาไทย
 - ก. คำประสม คำซ้อน คำสมาส คำสนธิ
 - ข. คำซ้ำ คำซ้อน คำสมาส คำสนธิ
 - ค. คำซ้อน คำสมาส คำสนธิ
 - ง. คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ
2. คำซ้อนคืออะไร
 - ก. คำที่มีคำ 2 คำมารวมกันเป็นคำใหม่
 - ข. คำที่กล่าว 2 ครั้งแล้วมีความหมายเป็นคำใหม่
 - ค. คำที่มีความหมาย หรือเสียงคล้ายกันมารวมกันเป็นคำใหม่
 - ง. คำที่มีความหมายคล้ายกันมารวมกันเป็นคำใหม่
3. ลักษณะสำคัญที่ทำให้คำซ้อนต่างกับคำประสมคืออะไร
 - ก. คำที่มาซ้อนกันจะต้องมีความหมายคล้ายกัน
 - ข. คำที่มาซ้อนกันจะต้องมีความหมายหรือเสียงคล้ายกัน
 - ค. คำที่มาซ้อนกันจะต้องมีความหมายต่างกัน
 - ง. คำที่มาซ้อนกันจะต้องเป็นคำคำเดียวกัน
4. การสร้างคำซ้อนนั้น ภาษาไทยเราได้มาจากไหน
 - ก. ใ้อิทธิพลจากภาษาบาลีสันสกฤต
 - ข. ใ้รับวิธีของภาษาเขมรมา
 - ค. เกิดจากการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม
 - ง. เป็นวิธีของภาษาไทยเราเอง

26. คำซ้อนเพื่อเสียงคืออะไร
- คำที่มีเสียงคล้ายกันมาซ้อนกัน
 - คำที่มีความหมายคล้ายกันมาซ้อนกัน
 - คำที่มีเสียงและความหมายคล้ายกันมาซ้อนกัน
 - คำที่มีเสียงคล้ายกัน ไม่มีความหมาย หรือมีความหมายคำเดียวมาซ้อนกัน
27. ลักษณะของคำที่จะมาซ้อนกันเป็นคำซ้อนเพื่อเสียง จะต้องเป็นอย่างไร
- เป็นคำที่มีเสียงคล้ายกัน
 - เป็นคำที่มีเสียงเดียวกัน
 - เป็นคำที่มีเสียงและความหมายคล้ายกัน
 - เป็นคำที่มีเสียงคล้ายกัน ไม่มีความหมายมาก่อน หรือมีความหมายเพียงคำเดียว
28. ข้อใดเป็นคำซ้อนเพื่อเสียง
ก. ร่อแร่	ข. โรงเรียน
ค. รับรอง	ง. ร่องรอย
29. ข้อใดเป็นคำซ้อนเพื่อเสียง
ก. กับแก้ม	ข. กฎเกณฑ์
ค. เก่งกล้า	ง. กลองแกลง
29. ข้อใดเป็นคำซ้อนเพื่อเสียงที่คำต้นกับคำท้ายมีเสียงสระต่างกัน
ก. ซอกซอน	ข. ซอกแซก
ค. แทรกแซง	ง. ซอมซอ
31. ข้อใดเป็นคำซ้อนเพื่อเสียงที่คำต้นกับคำท้ายมีเสียงสระอยู่ในระดับเดียวกัน
ก. โอ้อ้อ	ข. อี้อาก
ค. อี้อัก	ง. อ้อยอิ่ง

บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง

" คำ ช ้อ น "

ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง

หน่วยที่ 1

ความหมายของคำช้อน

และ

คำช้อนเพื่อความหมาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียนเรื่อง

"คำซ้อน"

หน่วยที่ 1

ความหมายของคำซ้อน และ คำซ้อนเพื่อความหมาย

เมื่อนักศึกษาเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว จะมีความสามารถดังต่อไปนี้

1. บอกได้ว่าคำสร้างใหม่ในภาษาไทยมีกี่แบบ
2. ชี้แจงได้ว่าคำซ้อนกับคำประสมต่างกันอย่างไร
3. อธิบายความหมายของคำซ้อนได้
4. บอกได้ว่าคำซ้อนมีกี่ประเภท
5. บอกได้ว่าคำที่มารวมกันเป็น คำซ้อนเพื่อความหมายจะต้องมีลักษณะ

สำคัญอย่างไร

6. เมื่อนำคำมาใหญ่หลาย ๆ คำ สามารถบอกได้ว่าคำใดเป็นคำซ้อน
7. เมื่อนำคำมาใหญ่หลาย ๆ คำ สามารถบอกได้ว่าคำใดเป็นคำซ้อน

เพื่อความหมาย

8. ชี้ได้ว่าคำซ้อนเพื่อความหมายที่ยกมาจำนวนหนึ่งนั้น คำใดสร้างจาก

คำไทยกับคำไทย

9. ชี้ได้ว่าคำซ้อนที่ยกมาจำนวนหนึ่งนั้น คำใดสร้างจากคำไทยกับคำไทย

ถึง

10. ชี้ได้ว่าคำซ้อนเพื่อความหมายที่ยกมาจำนวนหนึ่งนั้น คำใดสร้างจากคำไทยกับคำภาษาอื่น

11. ชี้ได้ว่าคำซ้อนเพื่อความหมายที่ยกมาจำนวนหนึ่งนั้น คำใดเป็นคำที่สร้างจากคำภาษาอื่นกับคำภาษาอื่น

12. ชี้ได้ว่าคำซ้อนเพื่อความหมายที่ยกมาจำนวนหนึ่งนั้น คำใดเป็นคำซ้อนประเภทที่ความหมายไม่เปลี่ยนไปจากคำเดิมมากนัก

13. ใช้คำว่าคำซ่อนเพื่อความหมายที่ยกมาจำนวนหนึ่งนั้น คำใดเป็นคำซ่อนประเภทที่ความหมายปรากฏชัดคือคำกั้นหรือคำท้ายเพียงคำเดียว

14. ใช้คำว่าคำซ่อนเพื่อความหมายที่ยกมาจำนวนหนึ่งนั้น คำใดเป็นคำซ่อนประเภทที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นเชิงอุปมา

15. ใช้คำว่าคำซ่อนเพื่อความหมายที่ยกมาจำนวนหนึ่งนั้น คำใดเป็นคำซ่อนประเภทที่คำใดคำหนึ่งเป็นคำที่ไม่เกี่ยวข้องใดๆ จะต้องใช้คู่กันเป็นคำซ่อนเสมอ

16. เมื่อยกตัวอย่างประโยคที่มีคำซ่อนเพื่อความหมายปรากฏอยู่ช่วยให้ประโยคหนึ่ง สามารถบอกได้ว่า คำซ่อนเพื่อความหมายที่ปรากฏอยู่นั้นทำหน้าที่เป็นคำชนิดใด

17. บอกได้ว่าคำซ่อนเพื่อความหมายที่ยกมานั้น เป็นคำที่เกิดจากคำชนิดใดชนิดใดซ่อนกับคำชนิดใด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำแนะนำในการใช้บทเรียน

1. บทเรียนหน่วยที่ 1 นี้ มีทั้งหมด 71 หน้า
2. ให้นักศึกษาอ่านข้อความที่ใหม่มาแต่ละหน้า เมื่ออ่านจบแล้วให้ตอบคำถามตอนท้ายของแต่ละหน้านั้น โดยเลือกข้อที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวเท่านั้น
3. เมื่อนักศึกษาตอบคำถามโดยเลือกคำตอบที่ใหม่แล้ว ให้ปฏิบัติตามคำสั่งที่ใหม่มาในตอนท้ายของคำตอบแต่ละคำตอบนั้น
4. นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด โดยอ่านเฉพาะหน้าที่คำตอบที่นักศึกษาเลือกสั่งให้ไปอ่านเท่านั้น ไม่ต้องไปสนใจหน้าอื่น ๆ ที่ไม่คำสั่งให้อ่าน
5. ควรอ่านอย่างช้า ๆ อารมณ์เย็น ทำไปตามลำดับตามคำสั่งตอนท้ายอย่าเปิดข้ามไปอ่านหน้าอื่น ๆ ก่อนเป็นอันขาด เพราะจะทำให้ นักศึกษาดับสนและไม่เข้าใจได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาไทยเรามีวิธีสร้างคำใหม่ขึ้นในวาทกรรมนำเอาคำที่มีความหมายอยู่
แล้วมาประสมกัน เกิดเป็นคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ คำที่สร้างใหม่นี้อาจจะเป็น
คำประสม คำซ้ำ หรือคำซ้อน วิธีการสร้างคำซึ่งเป็นของภาษาไทยโดยเจตนะนี้ แต่ละ
แบบจะมีลักษณะต่างกันไปตามวิธีสร้าง

ลองนับดูซิว่า คำสร้างใหม่ในภาษาไทยที่กล่าวถึงข้างต้นมีกี่แบบ

- _____ ก. 3 แบบ เปิดอ่านหน้า 3
- _____ ข. 4 แบบ เปิดอ่านหน้า 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สงสัยว่าคงจะไม่ได้นับก่อนตอบ ขอให้คลิกกลับไปอ่านหน้า 1 ใหม่
อีกสักครั้ง นับดูให้ถี่ แล้วเลือกคำตอบใหม่นะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มี 3 แบบ ถูกต้องแล้ว ก็ คำประสม คำซ้ำ และคำซ้อน
เราจะกล่าวถึง "คำประสม" เสียก่อน

คำประสม หมายถึงคำที่เกิดจากการนำเอาคำมูลตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป
มาประสมกันเกิดเป็นคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ตามแก่ความหมายของคำเดิม เช่น

ลูกน้ำ	เกิดจากคำว่า	ลูก	ประสมกับคำว่า	น้ำ
ไฟฟ้า	"	ไฟ	"	ฟ้า
ยาหอม	"	ยา	"	หอม
ผักดม	"	ผัก	"	ดม
รองเท้าน	"	รอง	"	เท้า
ตุ๋นเป็ดย	"	ตุ๋น	"	เป็ดย
พิมพ์ดีด	"	พิมพ์	"	ดีด

จะเห็นได้ว่า ตัวอย่างข้างต้นนั้น แต่ละคำเกิดจากคำที่มีความหมาย
อยู่แล้ว 2 คำ มาประสมกันแล้วเกิดเป็นคำที่มีความหมายใหม่ และยังคงมีเค้าของ
ความหมายเดิมปรากฏให้เห็นอยู่ด้วย คำที่มีลักษณะเช่นนี้ เราเรียกว่า "คำประสม"

เมื่อเข้าใจดังนี้แล้ว ลองตอบหน่อยซิว่า คำไหนเป็นคำประสม

- ก. นาฬิกา เปิดอ่านหน้า 5
- ข. กระถาง เปิดอ่านหน้า 7
- ค. เตาหุงต้ม เปิดอ่านหน้า 9

นั่นแน่ ไม่ได้ทำตามคำสั่งแล้ว หน้านี้ไม่ได้บอกให้อ่านนี่นา ต่อไป
ขอให้อ่านเฉพาะหน้าที่แนะนำให้ไปอ่านเท่านั้น มิฉะนั้นแล้วจะเกิดสับสนและไม่เข้าใจได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณตอบว่าคำประสมคือคำว่า "นาฬิกา" อาจจะเป็นเพราะว่า
บทเรียนนี้ยังไม่ได้อธิบายความหมายของ "คำมูล" ซึ่งคุณอาจจะลืมไปแล้วก็ได้ เราจะ
ลองทบทวนดู

คำมูล หมายถึงคำที่มีความหมาย และเป็นคำที่มีอยู่เดิมแล้วในภาษา
อาจจะเป็นคำพยางค์เดี่ยว เช่น แก้ว แหวน เงิน ทอง หรืออาจจะมีหลายพยางค์
เช่น แก้วดี แจกัน ทะเด ประศินา ปราศจาก ฯลฯ ก็ได้

คำว่า นาฬิกา เมื่อก่อน เป็นคำ 3 พยางค์ที่มีความหมายอยู่แต่เดิมแล้ว
มิได้เกิดจากการนำคำว่า นา มาประสมกับ ฟิ และ กอ แต่อย่างไรก็ตาม
นาฬิกา จึงเป็นคำมูลที่มี 3 พยางค์ หากคำประสมไม่ เป็นอันว่าคำนี้ตัดออกไปได้แล้ว

ที่นี้ลองเลือกใหม่อีกที คำใดเป็นคำประสม

- _____ ก. กระถาง เปิดอ่านหน้า 6
_____ ข. เถารีด เปิดอ่านหน้า 9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เด ถ้าเลือกข้อนี้ เห็นจะต้องอธิบายกันอีกสักหน่อย คำว่า "กระดาง"
ถึงแม้ว่าจะเป็นคำที่เราพอจะแยกได้ คือแยกพยางค์ทั้งสองออกแล้วเป็นคำที่มีความหมาย
ทั้งคู่ คือ

กระ หมายถึง เกาทะเลชนิดหนึ่ง

ดาง หมายถึง คาย หรือ ฟันให้เตียน

แต่ความหมายของคำว่า "กระดาง" มิได้มีแค่ความหมายเดิมของคำว่า

กระ หรือ ดาง เลย

ดังนั้น กระดาง จึงควรจะเป็น คำมูล ที่มี 2 พยางค์ ไม่ใช่

คำประสม

ขอให้พลิกกลับไปหน้า 5 แล้วเลือกคำตอบใหม่ละ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำว่า กระจ่าง ไม่ใช่คำประสม เพราะไม่ได้มาจากคำว่า กระจ
ประสมกับ ่าง คำเดิมของคำนี้คือ กระจ่าง ซึ่งเป็น คำมูล ที่มี 2 พยางค์
คุณคงจะลืมไปแล้วว่า คำมูล คืออะไร เราจะลองทบทวนกันดู

"คำมูล" หมายถึงคำที่มีความหมาย และเป็นคำที่มีอยู่เดิมแล้วในภาษา
อาจจะ เป็นคำพยางค์เดี่ยว เช่น ัวว ควาย ฆ่า แมว ลิง ลา หรืออาจจะ เป็น
คำหลายพยางค์ เช่น เพศาน ผนัง สถาบัน ฮาร์โมนี ฯลฯ ก็ได้

คำว่า กระจ่าง เมื่อสืบ เป็นคำ 2 พยางค์ที่มีความหมายและมีอยู่
แต่เดิมในภาษา มิได้เกิดจากการนำคำว่า กระจ มาประสมกับคำว่า ่าง แต่อย่างใด
คำนี้ถึงแม้ว่าเมื่อแยกแล้ว แต่ละคำจะมีความหมาย คือ

กระจ หมายถึง เคาทะเลขหนึ่ง

่าง หมายถึง ภาย หรือพันให้เคียน

แต่ความหมายของคำว่า "กระจ่าง" ไม่ได้มีเค้าของคำว่า กระจ หรือ
่างแต่อย่างใดเลย

ดังนั้น กระจ่าง จึงไม่ได้เป็นคำประสมอย่างแน่นอน

เมื่อตัดคำว่า กระจ่าง ออกไปแล้ว ลองเลือกใหม่อีกที คำไหนเป็น
คำประสม

- _____ ก. เตารีด เปิดอ่านหน้า 9
- _____ ข. นาฬิกา เปิดอ่านหน้า 8

คำว่า นาฬิกา จะเป็นคำประสมไม่ได้ เพราะเมื่อแยกแล้ว หิ จะไม่มีความหมายเลย ถึงแม้ว่า นา และ กา จะมีความหมาย แต่ความหมายนั้นก็มิได้มาปรากฏให้เห็นแก่ในคำว่า นาฬิกา เลย

ดังนั้น คำว่า นาฬิกา จึงเป็นคำมูลที่มี 3 พยางค์มากกว่า

คราวนี้คงจะเข้าใจแล้วว่าควรจะต้องเลือกข้อใด ขอให้พลิกกลับไปหน้า 7 แล้วเลือกคำตอบใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เก่งมาก ถูกต้องแล้ว เคารวีศ เป็นคำประสม เกิดจากคำว่า เท
ประสมกับคำว่า รีศ แสดงว่าคุณเข้าใจเรื่อง คำประสม ดีแล้วนี่

ถ้าอย่างนั้น เราจะกล่าวถึงคำสร้างใหม่อีกแบบหนึ่ง ก่อที่เรียกว่า
"คำซ้ำ" ซึ่งสร้างด้วยการนำคำคำเดียวกันนี้มากล่าวซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เช่น จริงๆ ซ้ำๆ
พี่ๆ น้องๆ ยืนๆ เกินๆ ที่คำว่า คำซ้ำ เป็นคำสร้างใหม่ก็เพราะว่าคำที่กล่าวซ้ำอีก
ครั้งหนึ่งเหล่านั้นจะมีความหมายใหม่เกิดขึ้นต่างไปจากคำเดิมบ้าง กล่าวคือ เมื่อซ้ำแล้ว
ความหมายอาจจะเน้นหนักยิ่งขึ้น หรืออ่อนลง หรือมีความหมายเป็นพหูพจน์ก็ได้ เช่น
กล้วยๆ แน่ๆ แกงๆ เค็ทๆ ฯลฯ

ลองสรุปชื่อว่า คำประสม กับ คำซ้ำ ต่างกันหรือไม่

- ___ ก. ไม่ต่างกัน เปิดอ่านหน้า 10
- ___ ข. ต่างกัน เปิดอ่านหน้า 11

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทำไมถึงจะไม่ต่างกันละ ก็ในเมื่อ คำขำเกิดจากการนำคำเดิมมา
กล่าวซ้ำ แต่คำประสมเกิดจากการนำคำอื่นมาประสมกัน ดังนั้นจึงต้องต่างกันแน่ๆ
จริงไหม

เปิดต่อไปหน้า 11 ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จริงแล้ว ต่างกัน

เป็นอันว่าเรารู้จักคำสร้างใหม่ในภาษาไทยไปแล้ว 2 แบบ ต่อไปนี้เป็นแบบที่ 3 ซึ่งเราจะพูดถึงกันก่อนข้างละเอียดย่อยเสียแหละ นั่นคือเรื่อง "คำซ้อน"

"คำซ้อน" เป็นคำสร้างใหม่อีกแบบหนึ่งในภาษาไทย แต่เดิมในตำราหลักภาษามักจะจัดไว้เป็นลักษณะหนึ่งของคำประสม ไม่ได้เรียกชื่อว่าเป็นคำซ้อน ต่อมาเมื่อนักปราชญ์ทางภาษาเห็นว่าการประสมคำแบบนี้มีลักษณะพิเศษกว่าคำประสมโดยทั่วไป จึงเรียกชื่อเสียใหม่ว่า "คำซ้อน"

เราผ่านเรื่องคำประสมมาแล้ว และทราบว่าคำ แม่น้ำ ขางลม ชันหมาก แกงจึก เป็นคำประสม จะเห็นว่าคำที่นำมาประสมกันแต่ละคู่ ก็ แม่ กับ น้ำ ขาง กับ ลม ชัน กับ หมาก และ แกง กับ จึก มีคจหมายไปคนละอย่างไม่ใกล้เคียงเลย

ที่นี้ขอให้พิจารณาคำความหมายของคำที่มารวมกันเป็นคำข้างล่างนี้

จิต	รวมกับ	ใจ	เป็น	จิตใจ		รูป	รวมกับ	ร่าง	เป็น	รูปร่าง
ปึก	"	บัง	"	ปึกบัง		เปิด	"	เผย	"	เปิดเผย

เมื่อพิจารณาแล้ว คุณพอจะเปรียบเทียบได้ไหมว่า ลักษณะของคำที่นำมาสร้างเป็นคำประสม แม่น้ำ ขางลม ชันหมาก แกงจึก ต่างกับลักษณะของคำที่นำมาสร้างเป็น จิตใจ ปึกบัง รูปร่าง เปิดเผย หรือไม่

- _____ ก. ต่างกัน เปิดอ่านหน้า 13
_____ ข. ไม่ต่างกัน เปิดอ่านหน้า 12

ไม่ต่างกันถกถรี สองโงโรรณออีกทีนะ ฟ้านี้แยกเป็นคู้ๆไปเลย สังเกต
ที่ความหมายของคำแต่ละคู้ก่อนที่จะมารวมกันเป็นคำเกี่ยวนะ

1. แม่ - น้ำ ยาง - ดบ ชัน - ทมาก แงง - จัก
2. จิต - ใจ ปิก - บัง รูป - ร่าง เป็ด - แย

เห็นไหมว่า ในข้อ 1. คำว่า แม่ และ น้ำ ยาง และ ดบ
ชัน และ ทมาก หรือ แงง และ จัก ที่มารวมหรือเข้าคู้เป็นคำเกี่ยวกันนั้น มิไคมี
ความหมายที่ไกลเคียง หรือเป็นไปในทำนองเกี่ยวกันเลย

ส่วนในข้อ 2. คำว่า จิต และ ใจ ปิก และ บัง รูป และ ร่าง
หรือ เป็ด และ แย ที่มารวมหรือเข้าคู้เป็นคำเกี่ยวกันนั้น แต่ละคู้ต่างก็มีความหมายที่ไกล
เคียงกันมาก

เพราะฉะนั้น ลักษณะการสร้างคำประสมในข้อ 1. และคำในข้อ 2.
จึงไม่เหมือนกันตรงความหมายของคำที่มารวมกันนั่นเอง ใจหรือไม

โปรดพลิกไปอ่านหน้า 13

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใช่แล้ว เก่งมาก คุณมีความสังเกตจริงๆ คำว่า จิตใจ และ
บิคมัง นั้น เมื่อแยกคำออกมา จะพบว่าคำที่มาเข้าคู่กันนี้มีความหมายที่ใกล้เคียงกัน หรือ
คล้ายคลึงกันมาก

จิต มีความหมายเช่นเดียวกับ ใจ, รูป มีความหมายเหมือน ร่าง
บิคม มีความหมายเช่นเดียวกับ บัง, เป็ด มีความหมายเหมือน เปย
การนำคำที่มีลักษณะดังกล่าวนี้มาซ้อนเข้าคู่กัน เรียกว่า "คำซ้อน"

คำซ้อนนั้นนอกจากจะเป็นคำที่เกิดจากการนำคำที่มีความหมาย
คล้ายกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือเป็นไปในทำนองเดียวกันมาซ้อนเข้าคู่กันดังกล่าวแล้ว ยัง
หมายถึงคำที่เกิดจากการนำคำที่เสียงคล้ายกัน หรือใกล้เคียงกันมาซ้อนกันอีกด้วย เช่น
โลเล มอมแมม งอแง เป็นต้น

..... เปิดอ่านหน้า 14

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำซ้อน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. คำซ้อนเพื่อความหมาย
2. คำซ้อนเพื่อเสียง

เราจะเริ่มที่ คำซ้อนเพื่อความหมาย ก่อน

ขอให้ลองสังเกตคำต่อไปนี้

คำกิน, เจ็บไข้, คัดเลือก, ว่ากล่าว, เน่าเปื่อย, แหงแล้ง, ฉ่ำแยก

คำที่มารวมเป็นคำเหล่านี้ออกจากกัน เป็น คำ - กิน, เจ็บ - ไข้, คัด - เลือก, ว่า - กล่าว, เน่า - เปื่อย, แหง - แล้ง จะเห็นว่า คำหน้า และ คำหลัง ของแต่ละคู่ นั้น จะมีลักษณะที่เหมือนกันอยู่อย่างหนึ่ง คือ

- _____ ก. แต่ละคู่คำมีความหมายที่ใกล้เคียงกัน ... เปิดอ่านหน้า 15
- _____ ข. แต่ละคู่คำมีความหมายที่คล้ายคลึงกัน ... เปิดอ่านหน้า 16
- _____ ค. แต่ละคู่คำมีความหมายที่เป็นไปในทำนองเดียวกัน
..... เปิดอ่านหน้า 17

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกแล้ว คำหน้าและคำหลังของแต่ละคู่ที่นำมาซ้อนกันข้างก็เป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือถ้าเราจะบอกว่ามีความหมายคล้ายคลึงกัน หรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน ก็ย่อมได้

เมื่อเก่งอย่างนี้ ก็อนุญาตให้เปิดไปอ่านหน้า 18 ได้เลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกแล้ว คำหน้าและคำหลังของแต่ละคู่ที่นำมาซ้อนกัน ต่างก็เป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน หรือถ้าเราจะบอกว่า มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน ก็ถูกอีกนั่นแหละ

..... เปิดไปอ่านหน้า 18 ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกแล้ว คำหน้าและคำหลังของแต่ละคู่ที่นำมาซ้อนกัน ต่างก็เป็นคำที่มีความหมายเป็นไปในทำนองเดียวกัน หรือถ้าเราจะบอกว่า มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือคล้ายคลึงกัน ก็น่าจะได้

..... เปิดอ่านหน้า 18

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตัวอย่างคำที่ยกมาใหญ่แล้ว ไม่ว่าจะ เป็น จิตใจ, ปิดบัง, คำกั้น, เจ็บไข้, คัดเลือก, วากสาว, เน่าเปื่อย, แห้งแล้ง ก็ตาม จะเห็นว่า คำเหล่านี้เกิดจากการนำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือคล้ายคลึงกัน หรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน มาซ้อนเข้าคู่กันทั้งสิ้น

เราจะพบคำที่มีลักษณะ เช่นนี้ อยู่ในภาษาไทยมากมายเลยทีเดียว จะให้ยกตัวอย่างอีกทีไถ่ณะ อย่างเช่น แนะนำ, หันเกรง, เค็กร้อน, ฉากถาง, เจ็บป่วย, แดกแมก, โต้แย้ง ฯลฯ ถ้าเราไปพบคำลักษณะนี้เข้าเมื่อใด ก็บอกได้เสียว่าเป็น คำซ้อน และเป็นคำซ้อนประเภทคำซ้อนเพื่อความหมายอีกด้วย

เข้าใจจริงหรือเปล่านี้ เราจะเรียนเรื่องอื่นกันต่อไป ถ้าอนุญาตว่า "พยามกาย" เป็นคำสร้างใหม่แบบไหน

- _____ ก. คำประสม. เปิดอ่านหน้า 19
- _____ ข. คำซ้ำ เปิดอ่านหน้า 21
- _____ ค. คำซ้อน เปิดอ่านหน้า 23

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถ้าบอกว่า พยายาม เป็นคำประสม ก็เห็นจะต้องอธิบายกันอีกหน่อย
ขอให้พิจารณาให้ดี สองแยกคำดู พยายาม เกิดจากคำ 2 คำรวมกัน

ดังนี้

พยายาม ซึ่งหมายถึง ไม่ละเอียก, ไม่รีบร้อน, ไม่สุภาพ กับคำว่า
กาย ซึ่งอาจจะหมายถึง ทำให้ของหลุดออกจากปาก หรือหลุดออกจาก
ที่เดิม หรืออาจจะหมายถึง ไม่เกลียด ก็ได้

จะเห็นว่า ความหมายว่า "ไม่เกลียด" ของคำว่า กาย ใกล้เคียงกับ
ความหมายว่า "ไม่ละเอียก, ไม่รีบร้อน" ของคำว่า พยายาม มากทีเดียว

ทีนี้ลองเลือกอีกที "พยายามกาย" เป็นคำอะไร

- _____ ก. คำซ้อน เปิดอ่านหน้า 23
_____ ข. คำซ้ำ เปิดอ่านหน้า 20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เราเคยผ่านมาแล้วครั้งหนึ่งใช่ไหมว่า คำซ้ำ หมายถึง คำที่เรานำ
คำนั้นมากล่าวซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เช่น พี่ๆ น้องๆ ลูกๆ หลานๆ ฯลฯ

ดังนั้น ทักษะการฟัง จึงไม่ใช่ คำซ้ำ แน่จน แต่เป็น คำซ้อน ทางหาก
ละ

.....จ..... เปิดอ่านหน้า 23

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หยาบคาย ไม่น่าจะเป็น คำขำ เพราะเราเคยพูดกันมาก่อนแล้วว่า คำขำ นั้น ก็คำที่เรากล่าวขำคำเดิมนี้่อีกครั้งหนึ่ง เช่น แกลงๆ คำๆ กลางๆ ข้างๆ ริมๆ ำลา

ลองตอบใหม่นะ กราวนี้คงจะไม่มีปัญหาอะไร "หยาบคาย" เป็นคำ
อะไร

- _____ ก. คำซ่อน เปิดอ่านหน้า 23
_____ ข. คำประสม เปิดอ่านหน้า 22

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณกงจะยังไขว่ไขวอยู่ เหาอย่างนี้สิ แยกคำ พยายามลาย ออกเป็น 2 คำก่อน คือเป็น พยายาม คำหนึ่ง และ ลาย คำหนึ่ง ต่อกันก็พิจารณาดูความหมาย ของคำทั้งสองนี้

พยายาม หมายถึง ไม่ละเอื้ม, ไม่รีบร้อน, ไม่สุภาพ

ลาย หมายถึง ไม่เกลี้ยง

ดังนั้น คำสองคำนี้จึงมีความหมายใกล้เคียงกันมาก การนำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาเข้าคู่กันเช่นนี้ เรียกว่า "คำซ้อน"

.....ต่อไปเปิดอ่านหน้า 23

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หายาก เป็นคำซ้อน ถูกต้องแล้ว เพราะคำนี้เกิดจากการนำคำที่มีความหมายใกล้เคียงและเป็นไปในทำนองเกี่ยวกับมาเข้าคู่กัน ดังนั้น หยาบคาย จึงน่าจะเป็นคำสร้างใหม่แบบ คำซ้อน มากกว่าอย่างอื่น และเป็นชนิดคำซ้อนเพื่อความหมายอีกด้วย

คราวนี้เรามาเรียนเรื่อง วิธีสร้างคำซ้อนเพื่อความหมาย กันไต่ละ

เนื่องจากคำซ้อนเพื่อความหมายถือเอาความหมายของคำที่มาาร่วมกันเป็นสำคัญ การสร้างคำซ้อนเพื่อความหมายจึงจะสร้างถวยกการนำคำที่มีความหมายสมบูรณ์มีที่ใช้อยู่ในภาษาแล้วมาซ้อนกัน หรือเข้าคู่กัน คำหน้ากับคำหลังจะมีความหมายคล้ายกัน ใกล้เคียงกัน หรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน เช่น จิตใจ ปีกบัง รูปร่าง เปิดเผย หยาบคาย ที่เคยรู้จักกันมาแล้ว

คำที่นำมาซ้อนกันนั้น อาจจะเป็นคำไทยซ้อนกับคำไทย หรือคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ(เช่น บาลี สันสกฤต และเขมร) ซ้อนกัน หรืออาจจะเป็นคำไทยซ้อนกับคำที่มาจากภาษาต่างประเทศก็ได้ และคำที่นำมาซ้อนกันนั้น เมื่อซ้อนกันแล้ว จะต้องเกิดความหมายใหม่ ซึ่งอาจจะไม่เปลี่ยนไปจากเดิมมากนัก เช่น ป่า ≠ คง เป็น ป่าคง คำ ≠ คิ่น เป็น คำคิ่น หรืออาจจะเปลี่ยนไปมากก็ได้ เช่น กก ≠ ชี เป็น กกชี เสียน ≠ ทนาม เป็น เสียนทนาม ทั้งนี้จะต้องมีค่าของความหมายเดิมให้เห็นได้

ต่อไป ในบทเรียนนี้จะเรียกคำที่มาจากภาษาต่างประเทศซึ่งได้แก่ภาษาบาลี สันสกฤต และเขมร เป็นสั้น ว่า คำที่มาจากภาษาอื่น หรือ คำภาษาอื่น

เก่งมาก ตอบถูกต้องแล้ว กว๊าว หนทาง แบนเขน เป็นคำซ้อน
ที่มาจากคำไทยซ้อนกับคำไทยควบกัน

คำซ้อนที่สร้างขึ้นจากคำไทยซ้อนกับคำไทยควบกันนี้ อาจแยกย่อยได้เป็น
2 พวก คือ

1. พวกที่เป็นคำไทยกลางกับคำไทยกลางซ้อนกัน เช่น ตัวตน
วีรรอย แยกแยก ซ้ำพัน โกล่เคียง ฯลฯ
2. พวกที่เป็นคำไทยกลางกับคำไทยถิ่น หรือคำไทยถิ่นกับคำไทยกลาง
ซ้อนกัน เช่น ทองคำ (กลาง + ถิ่น) หนทาง (ถิ่น + กลาง) ภูเขา (ถิ่น +
กลาง) ภูเขา (กลาง + ถิ่น) เสือสาก (กลาง + ถิ่น) ฯลฯ

นี่ลองพิจารณาชื่อว่า คำ คัมภูญ ซ้ำทาส เป็นคำซ้อนที่สร้างจากอะไร
(ถ้าไม่แน่ใจ ขอให้พลิกกลับไปอ่าน ลักษณะของคำไทย ในหน้า 24 ก่อนได้)

- _____ ก. คำไทยซ้อนกับคำไทย เปิดอ่านหน้า 28
- _____ ข. คำไทยซ้อนกับคำภาษาอื่น เปิดอ่านหน้า 30
- _____ ค. คำภาษาอื่นซ้อนกับคำภาษาอื่น เปิดอ่านหน้า 29

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำว่า ทนทาง และคำว่า แบบแผน ทั้งสองคำไม่มีคำใดเป็นคำที่มาจากภาษาอื่นเลย คำที่ยกมานี้ทุกคำที่มาซ้อนกันเป็นคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราทุกคำ ไม่มีตัวการันต์แม้แต่คำเดียว เพราะฉะนั้นจึงไม่ได้เป็นคำซ้อนที่มาจากการนำคำไทยซ้อนกับคำภาษาอื่น

..... ไปรอกพลิกกลับไปอ่านหน้า 24 อีกครั้งหนึ่ง
แล้วได้ยกคำตอบใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถ้าข้อว่า ทนทาง และ แบบแผน นี้ไม่มีคำใดที่สร้างจากคำไทยกับ
ภาษาอื่นเลย จะสังเกตเห็นว่าคำที่มาซ้อนกันเป็นคำที่มีตัวสะกดตรงตามภาษาทุกคำ และ
ไม่มีตัวกำกับแม่แต่คำเดียว

เพราะฉะนั้น โปรดพลิกกลับไปอ่านหน้า 24 อีกครั้งหนึ่ง
แล้วเลือกคำตอบใหม่ะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นั่นแน่ ก็ไหนเราเคยสัญญากันว่าจะทำตามคำแนะนำของบทเรียนนี้
ทุกอย่างใจละ กุดเลือกตอนข้อนี้ แสดงว่าไม่ใ้พลิกกลับไปอ่านหน้า 24 อีกนะซี

ข้าทาส กับผู้อยู่ ไม่ได้เป็นคำซ้อนที่มาจากคำไทยซ้อนกับคำไทย คำว่า
ข้า และ กับ เป็นคำไทย แต่ ทาส และ ผู้อยู่ ไม่ใช่คำไทย เพราะใช้ตัวสะกดที่ไม่ตรง
ตามมาตรา กือ

ทาส ตัวสะกดเป็นตัว ส แทนที่จะเป็นตัว ค

ผู้อยู่ " " อยู่ " " น

ในหน้า 24 ข้อ 1 บอกไว้ว่า คำไทยมักใช้ตัวสะกดตรงตามมาตรา
ถ้าไรตัวอื่นสะกดแสดงว่าไม่ใช่คำไทย

ดังนั้น ข้าทาส กับผู้อยู่ จึงเป็นคำซ้อนซึ่งมีที่มาจากคำไทยซ้อนกับคำ
ภาษาอื่น ใจหรือไม

..... เปิดอ่านหน้า 30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คงต้องพิจารณากฎอีกที ในคำ ข้ำทาด คับสูญ นั้น ประกอบด้วย
คำหลังเป็นคำภาษาอื่น คือ ทาด และ สูญ ก็จริงอยู่ เพราะใช้ตัวสะกดไม่ตรงตาม
มาตรา แต่คำหน้า คือ ข้ำ และ คับ เป็นคำไทยพ้อง

ดังนั้น คำทั้งสองนี้จึงเป็นคำซ้อนที่เกิดจากคำไทยซ้อนกับคำภาษาอื่น
คำตอบที่ถูกต้องจึงควร เป็นข้อ จ. ไซไหม

..... เปิดไปอ่านหน้า 30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ไรแล้วละ ข้าทาส กับสุนัข เป็นคำซ้อนซึ่งมีที่มาจากคำไทยซ้อนกับ คำภาษาอื่น การซ้อนกันนี้ไม่ว่าเป็นจะต้องคำไทยอยู่หน้า คำภาษาอื่นอยู่หลังเสมอไป บางครั้งคำภาษาอื่นก็อยู่ข้างหน้า เช่น สุนัขทาส ทรัพย์สิ้น สังกะเจียม จิตใจ ฯลฯ

นอกจากจะสร้างคำซ้อนเพื่อความหมายโดยใช้คำไทยซ้อนกันเอง และ ใช้คำไทยซ้อนกับคำภาษาอื่นดังกล่าวแล้ว เรายังสร้างโดยใช้คำที่มาจากภาษาอื่นซ้อนกัน เองอีกด้วย ตัวอย่างเช่น ยศศักดิ์ ยักษ์มาร เกณฑ์ มีครุสหาย เป็นต้น

เห็นตัวอย่างเพียงเท่านี้ก็อาจจะหอบอกได้แล้วกระมังว่า คำว่า ทรัพย์สมบัติ อิทธิฤทธิ์ เป็นคำซ้อนที่สร้างอย่างไร

- _____ ก. คำไทยซ้อนกับคำไทย เปิดอ่านหน้า 31
- _____ ข. คำไทยซ้อนกับคำภาษาอื่น เปิดอ่านหน้า 32
- _____ ค. คำภาษาอื่นซ้อนกับคำภาษาอื่น เปิดอ่านหน้า 33

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณเล็กร้อ ก. เห็นจะคงแนะให้พิจารณาอีกสักหน่อย

คุณลองพิจารณาคูศัพท์ ทรัพย์สมบัติ อิทธิฤทธิ์ ทั้งสองคำนี้ ไม่มีกรง
ไหนที่บ่งบอกว่าเป็นคำไทยเลยมีใช่หรือ คำไทยแท้ันั้น ตัวสะกดจะต้องตรงตามมาตรา
และไม่มีตัวการันต์ ทรัพย์ และ สมบัติ อิทธิ และ ฤทธิ์ จึงไม่ได้เป็นคำไทยแน่แท้
คำเกี่ยว

ที่นี้เข้าใจแล้วซินะว่า ทั้งสองคำนี้เป็นคำที่สร้างจากคำภาษาอื่นช้ันกับ
คำภาษาอื่น

..... เปิดไปอ่านต่อหน้า 33

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอ้ ไม่น่าจะเป็นชื่อนี้เลย ก็คำว่า ทรัพย์ ก็คือ สมบัติ ก็คือ หรือ
อิทธิ หรือ ฤทธิ ก็คือ เป็นคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา แลยังมีตัวการันต์ใ้ร้อีกด้วย
ทั้งสองลักษณะนี้ไม่ใช่ลักษณะของภาษาไทยแต่อย่างเห็นได้ชัดอยู่แล้ว

เพราะฉะนั้นคำ ทรัพย์สมบัติ และ อิทธิฤทธิ จึงน่าจะเป็นคำซ้อน
ที่เกิดจากคำภาษาอื่นซ้อนกับคำภาษาไทย ถูกไหม

..... เปิดไม่อ่านต่อหน้า 33

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทรัพย์สินสมบัติ อิทธิฤทธิ์ เป็นคำซ้อนที่สร้างจากคำภาษาอื่นซ้อนกับคำ
ภาษาอื่น ถูกต้องแล้ว

เป็นอันว่าเรารู้แล้วว่าคำซ้อนเพื่อความหมายนั้นเราอาจจะสร้างโดย
ใช้คำไทยซ้อนกับคำไทย หรือคำไทยซ้อนกับคำภาษาอื่น หรือคำภาษาอื่นซ้อนกับคำภาษา
อื่น ก็ได้

ต่อไปเราจะเรียนกันว่า คำซ้อนเพื่อความหมายมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
ประเภทของคำซ้อนเพื่อความหมายนั้นเราอาจจัดได้ดังนี้

ประเภทแรก เป็นคำซ้อนเพื่อความหมายที่เมื่อซ้อนแล้ว ความหมายไม่
เปลี่ยนแปลงไปจากคำเดิมที่มาซ้อนกันนัก สามารถใช้แทนที่กันได้โดยปกติ เช่น

คำมูล : เรื่องนี้มีเค้าความจริง
เรื่องนี้มีมูลความจริง
เรื่องนี้มีเค้ามูลความจริง

เคยชิน : เขาเคยเสียแล้ว
เขาชินเสียแล้ว
เขาเคยชินเสียแล้ว

หวังว่าคงจะเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจ อ่านใหม่ แล้วลองตอบชื่อว่า
คำว่า ป่าดง จะจัดอยู่ในคำซ้อนประเภทแรกนี้หรือไม่

- ก. ได้ เปิดอ่านหน้า 35
ข. ไม่ได้ เปิดอ่านหน้า 34

คุณบอกว่า ไม่ได้ คุณอาจจะไม่ได้อธิบายให้รอบคอบก็เป็นได้
ลองดูประโยคต่อไปนี้

เขาชอบไปในป่า

เขาชอบไปในกอง

เขาชอบไปในปาก

จะเห็นว่าคำว่า ป่า กอง และคำอื่นๆที่มาด้วยกันคือ ป่า และ กอง
สามารถใช้แทนที่กันในประโยคได้ และประโยคทั้งสามก็มีความหมายเช่นเดียวกันเลย
ถูกไหม

..... โปรดเปิดไปอ่านหน้า 35

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกต้องแล้ว เก่งจริงๆ ตัวอย่างนั้นคือประเภทที่สองเลยนะ
กำข้อนเพื่อความหมายประเภทที่สอง เป็นกำข้อนที่เมื่อข้อนแล้ว
ความหมายจะปรากฏที่กำข้อน หรือกำท้ายอย่างเกินขีดเขียงคำเดียว เช่น

ใจคอ : แหมหาวคเสียว ใจคอไม่อยู่กับตัวเอง
(ความหมายอยู่ที่กำข้อน "ใจ")

เนื้อตัว : ทำไมลูกถึงเนื้อตัวอมแมมจัง
(ความหมายอยู่ที่กำท้าย "ตัว")

เห็นตัวอย่างแล้ว ทีนี้ลองตอบซิว่า คำ ซาพัน ความหมายอยู่ที่ใด

_____ ก. ซา เปิดอ่านหน้า 37

_____ ข. พัน เปิดอ่านหน้า 36

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เห็นถ้าจะวิเคราะห์ความหมายของคำว่า "ฆ่าฟัน" ไม่รอบคอบพอ คุณ
จึงเลือกข้อนี้
ข้อนี้คุณลองนำคำว่า ฆ่า ฟัน และ ฆ่าฟัน ไปแทนที่ในประโยคเกี่ยว
กัน ดังนี้

1. เรื่องแค่นี้ไม่น่าถึงกับฆ่าฟันกันเลย
2. เรื่องแค่นี้ไม่น่าถึงกับฆ่ากันเลย
3. เรื่องแค่นี้ไม่น่าถึงกับฟันกันเลย

จะเห็นว่า ประโยคที่ 2 มีความหมายเหมือนกับประโยคที่ 1 มากกว่า
ความหมายของประโยคที่ 3

วิเคราะห์ดังนี้แล้ว ก็พบว่า ความหมายของ "ฆ่าฟัน" น่าจะอยู่ที่คำว่า
"ฆ่า" ซึ่งเป็นคำต้นมากกว่า "ฟัน" ถูกหรือไม่

..... เปิดอ่านหน้า 37

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกแล้ว "ชาวพื้น" ความหมายอยู่ที่คำต้น

เราจะเรียนประเภทที่ 3 ท่อไป

คำซ้อนเพื่อความหมายประเภทที่ 3 โท่แก่คำซ้อนที่เมื่อซ้อนกันแล้ว ความหมายจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และมีลักษณะเป็นความหมายเชิงอุปมา เช่น

กอบโกย : เขากอบโกยมากกว่าใคร (ไม่ได้ใช้มือกอบ หรือโกย เงิน แต่ใช้วิธีอื่นๆเพื่อให้ได้เป็นของมากที่สุดใน)

อุมชู : เขาอุมชูเด็กกอบหลายคน (ไม่ได้หมายถึงอุม และชูเด็ก แต่หมายถึงบ่ารุง เลี้ยงดู บกบองเด็กชู)

กตสี : ฉันจะไม่ยอมให้เขากตสีต่อไปอีกแล้ว (ไม่ได้หมายถึง กต หรือสี แต่หมายถึงขมิให้อยู่ในอำนาจ หรือทำอำนาจ)

ลองพิจารณาชื่อว่า คำ "ลุ่มจม" ที่เห็นในประโยคว่า "เขาต้องลุ่มจม แน่คราวนี้" เป็นคำซ้อนที่มีความหมายเป็นลักษณะและความหมายเชิงอุปมาใช่หรือไม่

- ก. ใช่ เปิดอ่านหน้า 39
- ข. ไม่ใช่ เปิดอ่านหน้า 38

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท่านตอบว่า "ลุ่มจม" ไม่ใช่คำซ้อนที่มีความหมายเชิงอุปมา เขาจะ
ขอให้พิจารณาความหมายเดิมของคำว่า ลุ่ม กับ จม ก่อนที่จะมารวมกันเป็นคำซ้อนนี้

ลุ่ม หมายถึง กิริยาที่ไม่ทรงตัวอยู่ อย่างจนคางแลงหรือจมลง, กิริยา
พียง, ทำให้จมลง, ไม่สำเร็จ

จม หมายถึง ไม่ชอบ, นั่งอยู่, ทรงคองแล้ว

เมื่อ ลุ่ม กับ จม มาซ้อนรวมกันเป็น "ลุ่มจม" แล้ว ก็ไม่ได้มี
ความหมายตรงๆตามที่ตามเดิม แต่กลับมีความหมายว่า สิ้นเนื้อประดาตัว หรือหมดเนื้อหมดตัว
อย่างนี้เรียกว่ามีลักษณะเป็นความหมายเชิงอุปมา

..... โปรดพลิกกลับไปหน้า 37 แล้วเลือก
คำตอบใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ไว้แล้ว เก่งจริง อย่างนี้ก็ควรจะพูดถึงคำซ้อนเพื่อความหมายประเภท
ที่ 4 ใ้โดย

คำซ้อนเพื่อความหมายประเภทที่ 4 นี้ เป็นคำซ้อนที่ไม่ซ้อนกันแล้ว
ความหมายไม่เปลี่ยนไปจากเดิม คำใดคำหนึ่ง คือคำก่อนหรือคำท้ายก็ใ้ ที่มาซ้อนกันเป็นคำ
ที่ไม่มีใ้ใช้ในรูปประโยคปัจจุบัน เพราะอาจจะเป็นคำโบราณ หรือคำภาษาถิ่นก็ใ้ เวลาใ้
จะต้องปรากฏความคู่กับอีกคำหนึ่งเป็นคำซ้อนเสมอ เช่น เร็วแรง, ภูเขา, กลิ่นอาย,
ครุฑา, ทองคำ, ขุมฝัง, หุบเขา, เลื่องลือ, โง่งเงา, หมประ ฯลฯ

ไ้แสดงบอกชี้ว่าคำ "แตกฉาน" "แวกล้อม" เป็นคำซ้อนที่ใ้จกอยู่ใน
ประเภทที่ 4 นี้ใ้ใหม่

- ___ ก. ใ้ เปิดอ่านหน้า 41
- ___ ข. ไม่ใ้ เปิดอ่านหน้า 40

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

น่าจะใช่แน่ เพราะในรูปประโยคที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน เราจะไม่พบ
เลยว่า "ฉาน" ในความหมายว่า แดก และ "แวก" ในความหมายว่า ล้อม ใ้ช้ยู่ตัว
เกี่ยวโลกๆ

ฉาน	จะใ้ช้กับ	แดก	เป็นคำอื่น	แดกฉาน	
แวก	"	ล้อม	"	แวกล้อม	เสมอ

ถูกต้องใหม่

..... เปิดไปอ่านหน้า 41

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกต้องแล้ว เพราะคำว่า ฉาน และ แวก ก็เบาๆไม่มีที่ใช้ในรูป
ประโยคปัจจุบันเลย

ถึงตอนนี้ เราก็ได้รู้จักคำซ้อนเพื่อความหมายก็เหมายโดยประเภทแล้ว
ไหนลองทบทวนดูมีอะไรบ้าง

ข้อ อย่างแรกคือคำซ้อนเพื่อความหมายที่ความหมายไม่เปลี่ยนแปลงไป
จากคำเดิมที่ซ้ำซ้อนกันมากนัก สามารถใช้แทนกันได้ไปในประโยค เช่น เถามูล เคยชิน ป่าคง
ต่อมาก็เป็นคำซ้อนเพื่อความหมายที่ความหมายจะปรากฏที่คำต้นหรือคำท้าย
อย่างเด่นชัดเพียงคำเดียว เช่น ใจคอ เนื้อตัว ขาพัน หูตา

ถัดมาอีกประเภทหนึ่ง เป็นคำซ้อนเพื่อความหมายที่เมื่อซ้อนแล้วจะมี
ลักษณะของความหมายเป็นเชิงอุปมา เช่น กอบโกย อุ่มชุก กตัญญู ส้มจม

และประเภทสุดท้าย เป็นคำซ้อนเพื่อความหมายที่ความหมายไม่เปลี่ยน
ไปจากคำเดิม แต่คำต้นหรือคำท้ายนั้นคำใดคำหนึ่งอาจเป็นคำภาษาถิ่นหรือคำโบราณ ซึ่ง
ไม่มีที่ใช้ในรูปประโยคปัจจุบัน จะต้องใช้ควบคู่กับคำซึ่งมีที่ใช้ในรูปประโยคปัจจุบันเสมอ

เป็นอย่างไร จำได้หรือยัง เอาตอฉนั้นดูซิ คำซ้อนเพื่อความหมายมี
กี่ประเภท

- ก. มี 3 ประเภท เปิดอ่านหน้า 42
- ข. มี 4 ประเภท เปิดอ่านหน้า 43

รู้ดีกว่าจะนับยังไม่ครบ

พลิกกลับไปหน้า 41 นับใหม่อีกครั้งสิ แล้วเลือกคำตอบใหม่ละ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มี 4 ประเภท ท่านนับได้ถูกต้องแล้ว

ต่อไปเราจะมาช่วยกันพิจารณาว่า คำที่นำซ้อนกันเพื่อให้เกิดเป็นคำซ้อน เพื่อความหมายนั้น เป็นคำชนิดใดบ้าง จะเป็นคำนาม คำกริยา หรือว่าเป็นคำวิเศษณ์

ลองดูตัวอย่างข้างล่างนี้ก่อนนะ

รูป (คำนาม)	กับ	ภาพ (คำนาม)	ซ้อนกันเป็น	รูปภาพ
เขก (คำนาม)	"	แกน (คำนาม)	"	เขกแกน
ซ่า (คำนาม)	"	ทาส (คำนาม)	"	ซ่าทาส

จากตัวอย่างคำเหล่านี้ แสดงว่าคำซ้อนเพื่อความหมายอาจเกิดจากการนำคำนามมาซ้อนกับคำนามก็ได้ ใช่หรือไม่

ลองดูคำต่อไปนี้ แล้วบอกชี้ว่า คำในข้อใดเป็นคำนามซ้อนกับคำนาม

- _____ ก. ฟันรำ, แดกแยก เปิดอ่านหน้า 44
- _____ ข. ถ้วยราม, ป่าคง เปิดอ่านหน้า 45

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พูดกันว่า เพื่อนร่ำ, แยกแยก เป็นคำซ้อนที่เกิดจากคำนามซ้อนกับ
คำนาม บางทีคิดเอาจะพิจารณาอย่างรีบร้อนไปเองเลยก็ได้

คำว่า เพื่อน ร่ำ แยก แยก ไม่มีค่าใดเป็นจำนวนเลข ทุกคำเป็น
คำกริยาที่แสดงอาการทั้งสิ้น

คำนามนั้น ประกติจะเป็นคำที่มีความหมายถึงคน สัตว์ สิ่งของต่างๆ
ดังนั้นคำซ้อนที่ถูกต้องจึงเป็นข้อ ข. ด้วยสาม, บ่ายง เป็นคำซ้อนที่
เกิดจากคำนามซ้อนกับคำนาม

..... เวทีอ่านต่อหน้า 45

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้วยรวม ป่าคง เป็นคำซ้อนที่เกิดจากคำนามซ้อนกับคำนามคล้ายกัน
ถูกต้องแล้ว

แต่นอกจากคำที่มี 2 พยางค์อย่างนี้แล้ว คำซ้อนที่เป็นคำนามซ้อนกับ
คำนามนี้ยังอาจจะมีบางคำที่มี 4 พยางค์ เพราะเราแทรกคำเพิ่มขึ้น หรือซ้อนคำเพิ่มขึ้น
จาก 2 คำ เป็น 4 คำ หรือ 4 พยางค์อีกด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ด้วยโดโอธาม, ป่าคงพงไพร, ชีวิตจิตใจ, บ้านช่องห้องหอ
เทือกเถาเหล่ากอ, ข้าทาสบริวาร, กำหนดกฎเกณฑ์, ครูบาอาจารย์
จะสังเกตเห็นว่า คำ หรือพยางค์ที่นำมาแทรก ซ้อนกันให้เป็น 4 คำนั้น
จะเป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันตามลักษณะของคำซ้อนคล้ายเสมอ

คำว่า "ภูตผีปีศาจ" จะจัดเป็นคำซ้อนที่มี 4 พยางค์เหมือนตัวอย่าง
ข้างต้นได้หรือไม่

- _____ ก. ได้ เปิดอ่านหน้า 46
- _____ ข. ไม่ได้ เปิดอ่านหน้า 47

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกต้องแล้ว เก่งมาก

ที่นี่ต้องดูตัวอย่างข้างล่างนี้

วิ่งเต้น เกิดวากก่า วิ่ง (กริยา) ซ้อนกับคำ เต้น (กริยา)

รวบรวม " รวบ (กริยา) " รวบ (กริยา)

ดูแล " ดูแล (กริยา) " ดูแล (กริยา)

จากตัวอย่างเหล่านี้ จะเห็นว่า คำซ้อนเพื่อความหมายอาจเกิดจากการนำเอาคำกริยามาซ้อนกับคำกริยาด้วยกันก็ได้

ขอให้พิจารณาคำซ้อนต่อไปนี้ แล้วบอกว่าเป็นคำกริยาซ้อนกับ

คำกริยา

_____ ก. วากลาว, พุ่ตี เปิดอ่านหน้า 49

_____ ข. ยักขั่มาร, แบนแบน เปิดอ่านหน้า 48

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทำไมละ ถ้าพิจารณาให้ดีๆ จะพบว่า กุศนีปี่กอก ถ้าไม่มีลักษณะอย่าง
เดียวกับคำว่า ข้าทาสบริวาร และ ครูบาอาจารย์ นั่นเอง กุณะ

กุศนี เป็นคำซ้อนเพื่อความหมายเวียนเกี่ยวกับ ข้าทาส และ ครูบา
ปี่กอก เป็นคำ 2 พยางค์ซึ่งมีความหมายเหมือนกับ กุศนี นำมาซ้อนเพิ่ม
เข้าไปอีกคำหนึ่ง เช่นเดียวกับที่นำคำ บริวาร และอาจารย์ มาซ้อนเพิ่มเข้าไปในคำว่า
ข้าทาส และ ครูบา นั่นเอง

ที่นี้คงจะเข้าใจก็ขึ้นนะ

..... ไปรศพลีกกลับไปหน้า 46 แล้วเลือกคำตอบใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณเลือกข้อนี้หรือ ยักษ์ มาร แบบ แขน ไม่มีคำไหนที่เป็นคำซึ่ง
แสดงกริยาอาการเลยนี่นา

ดังนั้น ยักษ์มาร แบบแขน จึงเป็นคำซ้อนที่เป็นคำนามซ้อนกับคำนาม
ทางหาก

คำว่า ว่ากล่าว ทูบตี สองคำนี้ ถ้าแยกออกมาแล้วจะไต่คำเดี่ยวๆ
4 คำ คือ ว่า กล่าว ทูบ ตี

เห็นหรือไม่ว่า คำทั้ง 4 เป็นคำกริยาทั้งนั้นเลย

คำซ้อนที่เป็นคำกริยาซ้อนกับคำกริยา จึงเป็นคำว่า ว่ากล่าว ทูบตี

..... ไปอ่านหน้า 49

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณบอกว่า ชีวิตจิตใจ เป็นคำกริยา คงเป็นเพราะยังไม่ได้อ่าน
แกงประโยคนี้ เราจะแกงสักประโยคหนึ่ง

เพราะแกง ขยันหมั่นเพียร จึงสอบได้ที่ 1

เขาพูดเหมือนคนไม่มี ชีวิตจิตใจ

จะเห็นว่า ชีวิตจิตใจ เป็นคำนามต่างหาก ส่วนคำว่า ขยันหมั่นเพียร
เป็นคำที่บอกอาการ ของแกง จึงเป็นคำกริยา และเป็นคำทอบที่ถูกต้อง

..... เปิดไปอ่านหน้า 51

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ซันหมั้นเพียร เป็นคำซ้อน 4 พยางค์ที่เป็นคำกริยา ถูกต้องแล้ว
ที่นี่เรามาคูตัวอย่างคำซ้อนกันต่อไป

หยาบคาย เกิดจากคำ หยาบ (วิเศษณ์) ซอนกั้ม คาย (วิเศษณ์)
แซ็งกร้าว " แซ็ง (วิเศษณ์) " กร้าว (วิเศษณ์)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่า คำซ้อนเพื่อความหมาย อาจเกิดจาก
การนำเอาคำวิเศษณ์มาซ้อนกับคำวิเศษณ์ใดควย

คำซ้อนในข้อใดเป็นคำซ้อนที่เกิดจากคำวิเศษณ์ซ้อนกับคำวิเศษณ์

- ___ ก. ใจคอ เปิดอ่านหน้า 52
- ___ ข. เสียนคี เปิดอ่านหน้า 53
- ___ ค. เนืกร้อน เปิดอ่านหน้า 54

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถ้าเลือกข้อนี้ เห็นที่จะต้องพูดเรื่องคำวิเศษณ์กันสักเล็กน้อยแล้ว
คำวิเศษณ์ โดดเด่นคำที่ใช้ประกอบคำอื่นเพื่อให้เนื่อความแปลกออกไป
คือในข้อเจเนชั่น อาจจะใช้ประกอบคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และประกอบ
คำวิเศษณ์ด้วยกันเองก็ได้ เช่น

ชายแก่ หมา อ่อน พริก เผ็ด อากาศ ร้อน

ในที่นี้จะเห็นว่า แก่ อ่อน เผ็ด ร้อน ใช้ประกอบคำนามที่อยู่
ข้างหน้า ดังนั้นจึงเป็นคำวิเศษณ์

ส่วนคำว่า ใจ และ กอด เป็นคำนาม เพราะเป็นคำเรียกอวัยวะ
หรือร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งของเรา

.... ไปรศพลีกกลับไปหน้า 51 แล้วพิจารณาเลือกคำตอบใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทำไมถึงเลือกข้อนี้ละ เขียนดี เป็นคำกริยาต่างหาก เพราะ เขียน
กิต্তี คี คิต্তี ต่างก็เป็นคำบอกอาการ

สำหรับคำวิเศษณ์นั้น เป็นคำที่ใช้ประกอบคำอื่นใหม่เพื่อความแปลกออกไป
ไป อาจจะประกอบคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ด้วยกันเองก็ได้ เช่น

มะขามเปรี้ยว ถนนกว้าง พริกเผ็ด ข้าวร้อน

คำที่ขีดเส้นใต้ เป็นคำวิเศษณ์ประกอบคำนามที่อยู่ข้างหน้า

..... โปรดพลิกกลับไปหน้า 51 แล้วเลือกคำตอบใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เผื่ออื่น เป็นคำตอบที่ถูกคงแล้ว เก่งมาก

เรียนแบบนี้เข้าใจใช่ไหม ค่อนข้างเหนื่อยหรือยังละ ถ้ายังมีแปลว่า
ยังไหวใช่ไหม ค่ะงั้นเราจะเรียนอีกเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องสุดท้ายสำหรับบทเรียนหน่วย
ที่ว่าด้วยคำข้อนเพื่อความหมายไปแล้ว

เราเข้าใจตรงกันแล้วว่า การที่เราสร้างคำเพิ่มขึ้นในภาษานี้ก็เพื่อ
ใช้สำหรับพูดจาสื่อสารกัน คำข้อนเพื่อความหมายนี้เราก็สร้างขึ้นเพื่อใช้พูดจาเช่นกัน แต่
เรานำไปใช้อย่างไรบ้างละ อายากรูไหม

คำตอบก็คือ เราอาจนำไปใช้เป็น คำนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์
(คำขยาย) ก็ได้

ลองดูตัวอย่างคำข้อนที่ใช้เป็น คำนาม กันก่อน เช่นในประโยคว่า
ทรัพย์สินกำลังจะหมดแล้ว

เธอมีรูปโฉมงดงามมาก

คำข้อนในประโยคข้างล่างนี้จะ ข้อใดเป็นคำข้อนที่ใดเป็นคำนาม

___ ก. เธอดูเลื่องชื่อให้คินะ เปิดอ่านหน้า 55

___ ข. ทำไมเธอชอบพูดคำหยาบกายนะ.... เปิดอ่านหน้า 57

___ ค. เขามีมิตรสหายมาก เปิดอ่านหน้า 59

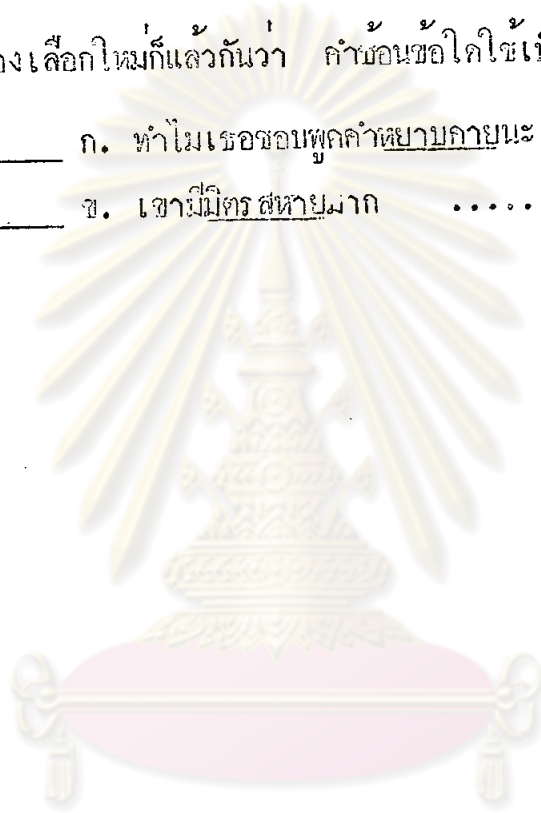
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณ ไม้ไผ่เป็นค่านามหรือ คุณศิริณี ประโยคว่า
เธอคุณน้องให้กินะ

คุณ ทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยคทางหาก

ลองเลือกใหม่ก็แล้วกันว่า คำอันขอใ้ใช้เป็นค่านาม

- _____ ก. ทำไมเธอขอพูดคำหายกายนะ เปิดอ่านหน้า 56
- _____ ข. เขามีมิตร สหายมาก เปิดอ่านหน้า 59

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทำไมถึงเลือกข้อนี้ละ ลองดูให้ถี่ใจ ประโยคว่า

ทำไมเธอชอบพูดคำหย่ากับกายนะ

หย่ากับกาย ทำหน้าที่เป็นคำขยายของคำว่า "คำ" ต่างหาก
มาถึงขั้นนี้ ก็คงจะรู้แล้วว่าคำตอบที่ถูกคือข้อที่ท่านยังไม่ได้เลือก

เขามีมิตร สหายมาก

มิตร สหาย เป็นคำซ้อนเพื่อความหมายที่ไฉนเป็น คำนาม

เปิดไปอ่านหน้า 59

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมายความว่า ในประโยคนี้ไม่ได้ใช้เป็นคำนาม
แต่ หมายความว่า ใช้เป็นคำวิเศษณ์ ทำหน้าที่ขยายคำว่า "คำ" ซึ่งเป็น
กรรมของประโยคให้รู้ชัดเจนนั่นว่า คำพูดที่ เธอ ชอบพูดนั้น เป็นคำขยาย

หายงแล้วสองเลือกอีกครั้งนี้ คำซ้อนเพื่อความหมายในข้อใดที่ใช้เป็น

คำนาม

- _____ ก. เธอคุณน้องให้กินะ เปิดอ่านหน้า 58
_____ ข. เขามีมิตรสหายมาก เปิดอ่านหน้า 59

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณเด ทำหน้าที่เป็นคำกริยาแสดงอาการของ เธอ ซึ่งเป็นประธาน
ของประโยค ไม่ไ้ไ้เป็นคำนาม

ตกลงตอนนี้เหลือข้อเลือกอีกข้อเดียว เพราะฉะนั้น คำข้อนเพื่อ
ความหมายที่ไ้เป็นคำนามก็คือ ข้อ ข. เรามีมิตร สหาย มาก นั้นเอง

..... เปิดอ่านหน้า 59

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท่านเข้าใจดีแล้ว ข้อนี้เป็นข้อที่ถูกต้อง ท่านเห็นจะเรียนไ้จบเร็วขึ้น
ที่นี้ดูตัวอย่างคำอื่นเพื่อความหมายที่ใช้เป็นคำกริยาของประโยคบ้างนะ

ฉันขอแนะนำให้เธอดูหนังสือเล่มนี้บ้าง
เรื่องแก่นไม้จะคงทนที่กันเลย

แนะนำ และ ทนที่ เป็นคำที่แสดงอาการ หรือการกระทำ จึงเป็น
กริยาของประโยค

เลือกประโยคข้างล่างนี้ ประโยคใดใช้คำอื่นเพื่อความหมายเป็น
กริยา

- _____ ก. เขากำลังค้นหาของ เปิดอ่านหน้า 64
- _____ ข. เขาชอบช่วยเหลือเด็กยากจน เปิดอ่านหน้า 60
- _____ ค. เธอเกรียมด้วยขามไว้แล้วหรือยัง..... เปิดอ่านหน้า 62

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รู้ว่าคุณคงเข้าใจอะไรนิดสักอย่าง จึงได้เลือกข้อนี้ ภูใหม่ะ
ยากจน ในประโยคนี้ไม่ได้ใช้เป็นคำกริยาหรือคุณนะ แต่เป็นคำที่บอก
ลักษณะของเด็ก ซึ่งเป็นกรรมของประโยคที่ว่า เด็ก ที่เขาชอบช่วยเหลือนั้นคือ เด็กที่
ยากจน

ขอให้ครูเลือกคำตอบใหม่

_____ ก. เขากำลังค้นหาของ เปิดอ่านหน้า 64

_____ ข. เธอเตรียมถ้วยชามไว้แล้วหรือยัง เปิดอ่านหน้า 61

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้วยราม ไม่ได้ไร้เป็นกำกริยา แต่ไร้เป็นกำเกม เพราะ ด้วยราม เป็นกำเรื่อกชื่อสิ่งของอย่างหนึ่ง

คำที่ไร้เป็นกริยาจะตองบอกอาการของผู้นั่งถง หรือผู้กระทำ เช่นในข้อ ก. คนทา บอกอาการของ "เขา" ไทร้ว่ากำลังทำอะไรอยู่

ดังนั้น คำตอบที่ถูกต้องจึงควรเป็นคำว่า คนทา ในข้อ ข. ประโยคว่า เขากำลังค้นหาของ

ไร้หรือไม่

..... เปิดอ่านหน้า 64

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยคว่า เธอเตรียมถ้วยรามไว้แล้วหรือยัง นี้ "ถ้วยราม"
เป็นคำที่บอกใ้รู้อาการ หรือการกระทำของใครในประโยคนี้หรือเปล่า เปล่าเลย
คำที่เป็นคำกริยาของประโยคนี้คือ "เตรียม" ทางทักตะ ส่วน "ถ้วยราม" นั้นเป็น
คำเรียกชื่อสิ่งของอย่างหนึ่ง จึงเป็นคำนาม

คำกริยา
ไม่เห็นไร เด็ดก็โยกก็โยก คำสอนเพื่อความหมายข้อใดให้
เป็น

- _____ ก. เขากำดั่งคนตาของ เปิดอ่านหน้า 64
_____ ข. เขาชอบช่วยเหลือเด็กยากจน เปิดอ่านหน้า 63

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยคที่ว่า เขาขอความช่วยเหลือเด็กยากจน นั้น คำว่า ยากจน ไม่ได้ออกอาการของผู้กระทำหรือประธานของประโยคคือคำว่า "เขา" แต่อย่างไรก็ตาม ใช้ช่วยขยายคำว่า "เด็ก" ใหญ่กว่า เด็กที่เขาขอความช่วยเหลือคือเด็กที่ยากจนไม่ใช่เด็กอื่น ในที่นี้ ยากจน จึงเป็นคำวิเศษณ์

ส่วนอีกประโยคหนึ่งที่ไม่ได้เลือกคือ เขากำลังค้นหาของ นั้น คำว่า "ค้นหา" ออกอาการของเขาซึ่งเป็นประธานของประโยค

คำว่า "ค้นหา" ในข้อนี้จึงเป็นคำกริยาของประโยค ใจใหม่

..... เปิดไปอ่านหน้า 64

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยคว่า พระอาจารย์ปลุกเสกเครื่องรางของขลัง นั้น คำว่า
“ปลุกเสก” บอกลักษณะของพระอาจารย์ที่เป็นประธานของประโยกใช้ใหม่ คำที่บอก
อาการของผู้แสดงนั้นถือว่าทำหน้าที่เป็นคำกริยา ไม่ใช่คำวิเศษณ์ หรือคำขยาย

ลองเลือกใหม่อีกทีก็ได้

- _____ ก. ชุมนางสนับกอนมีวิชาหลายคน เปิดอ่านหน้า 66
_____ ข. คนเก็บจรรยาหมักยาจน เปิดอ่านหน้า 69

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยคนี้ ขุนนางสมัยก่อนมีข้าทาสหลายคน นั้นคำว่า "ข้าทาส" เป็นคำซ้อนเพื่อความหมายที่เป็นคำนามทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา "มี" ไม่ได้ทำหน้าที่ขยายคำใดเลย ดังนั้นจึงไม่ใช่คำวิเศษณ์

แต่อีกประโยคหนึ่ง คนเก็บจรรยาหมักยาจน คำว่า "เก็บจรรยา" ทำหน้าที่ขยายประธานของประโยคคือ "คน" ให้ชัดเจนขึ้นว่าเป็นคนเก็บจรรยาเท่านั้น ไม่ใช่คนอื่น ดังนั้นข้อนี้จึงควร เป็นข้อที่ถูกข้อ

จริงไหม

..... ท่านเปิดไปอ่านหน้า 69 ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้าทาส ไม่ไ้ค้ทำหน้าที่บ่บายค่าโคเสย ลอญญะโยคข้าอีกที่

ขุนนางสมัยก่อนมีข้าทาสหลายคน

ในที่นี้ "ข้าทาส" เป็นคำนาม และทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค หรือของกริยา "มี"

ไม้ค้องเสยใจ เดื่อคใหม่ก็ย้งค้ ค้่าซ้อนเพื่อกวามหมายในข้อค
ไ้ค้เป็นค้่าวิเศษณ์ (ค้่าขยาย)

_____ ก. คนเก็ยจครวนมักขากจน เป็คอ่านหน้า 69

_____ ข. พระอาจารย์ปลุกเสกเครื่องรางของขลัง... เป็คหน้า 68

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิททยาลัย

คุณเสือกขี้... แสดงว่าเห็นว่า "ปลุกเสก" เป็นคำวิเศษณ์ หรือคำขยาย
แต่เราลองมาดูกันดีกว่า

พระอาจารย์ปลุกเสกเครื่องรางของขลัง

"ปลุกเสก" บอกรากการ ของนาย "พระอาจารย์" ซึ่งเป็นประธานของ
ประโยค จึงเป็นคำกริยา ไม่ใช่คำวิเศษณ์

ส่วนประโยคที่เหลือคือ คนเกียจคร้านมักยากจน นั้น "เกียจคร้าน"
ช่วยขยายคำว่า "คน" ซึ่งเป็นคำนามทำหน้าที่ประธานในประโยค

"เกียจคร้าน" จึงเป็นคำซ้อนเพื่อความหมายที่ใช้เป็นคำวิเศษณ์หรือคำขยาย
และนี่คือคำตอบที่ถูกส่ง จริงหรือไม่

..... เมื่อเข้าใจแล้ว เปิดอ่านหน้า 69 ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จริงซี "เก็บจกร้าน" ไซ้เป็นคำขยายเพื่อบอกให้รู้ชัดเจนว่า "คน"
มีลักษณะอย่างไร คำตอบซ่อนในกฎทองแล้ว

สรุปไปแล้วไซ้ใหม่ว่า เราอาจนำคำอื่นเพื่อความหมายที่สร้างขึ้นมาใช้
ได้ดังนี้

1. ไซ้เป็นคำนาม
2. ไซ้เป็นคำกริยา
3. ไซ้เป็นคำวิเศษณ์ (คำขยาย)

ขอแสดงความยินดีที่ คุณเรียนมาจนจะจบบทเรียนแล้ว ถ้าคุณทำงานใน
หน้าสุดท้ายเสร็จ คุณก็เป็นผู้ที่เรียนจบสมบูรณ์

..... เปิดไปหน้า 70

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณได้ใช้ความพยายามเรียนมาจนถึงหน้าสุดท้ายของบทเรียนแล้ว นับว่า
คุณมีความมานะอดุสสาหะน่าชมเชยมาก และท่านเรียนได้ก็เสียด้วย น่ายินดีด้วยจริงๆ

แต่ก่อนจะจบบทเรียน ขอให้ท่านลองนึกทบทวนความรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว
ตอบคำถามข้างล่างนี้เสียก่อน .คุณไม่ต้องรีบร้อน หากนึกไม่ออกจริงๆ จะเปิดดูที่เรียนมาแล้ว
ก็ได้

1. คำชื่อนี้คือ

.....

2. คำชื่อนี้มี 2 ประเภทคือ

2.1

2.2

3. คำชื่อนี้เพื่อความหมายคือ

.....

4. คำชื่อนี้เพื่อความหมายอาจเกิดจาก

4.1 การนำคำภาษา..... ชื่อนี้กับคำภาษา

4.2 การนำคำภาษา..... ชื่อนี้กับคำภาษา

4.3 การนำคำภาษา..... ชื่อนี้กับคำภาษา

5. ชนิดของคำที่นำมาสร้างเป็นคำชื่อนี้

5.1 คำ..... ชื่อนี้กับ

5.2 คำ..... ชื่อนี้กับ

5.3 คำ..... ชื่อนี้กับ

6. การนำคำชื่อนี้เพื่อความหมายไปใช้ในประโยค

6.1 ใช้เป็นคำ

6.2 ใช้เป็นคำ

6.3 ใช้เป็นคำ

เฉลย

1. คำซ้อนคือ คำที่เกิดจากการนำคำที่มีความหมายหรือเสียงคล้ายกัน
ใกล้เคียงกัน หรือเป็นไปในทำนองเดียวกันมาซ้อนกัน แล้วเกิดเป็นคำใหม่ที่มีความหมายใหม่
2. คำซ้อนมี 2 ประเภทคือ
 - 2.1 คำซ้อนเพื่อความหมาย
 - 2.2 คำซ้อนเพื่อเสียง
3. คำซ้อนเพื่อความหมาย คือคำที่เกิดจากการนำคำที่มีความหมาย
คล้ายกัน ใกล้เคียงกัน หรือเป็นไปในทำนองเดียวกันมาซ้อนเข้าด้วยกัน
4. คำซ้อนเพื่อความหมายอาจเกิดจาก
 - 4.1 การนำคำภาษาไทยซ้อนกับคำภาษาไทย
 - 4.2 การนำคำภาษาไทยซ้อนกับคำภาษาอื่น
 - 4.3 การนำคำภาษาอื่นซ้อนกับคำภาษาอื่น
5. ชนิดของคำที่นำมาสร้างเป็นคำซ้อน
 - 5.1 คำนามซ้อนกับคำนาม
 - 5.2 คำกริยาซ้อนกับคำกริยา
 - 5.3 คำวิเศษณ์ซ้อนกับคำวิเศษณ์
6. การนำคำซ้อนเพื่อความหมายไปใช้ในประโยค
 - 6.1 ใจเป็นคำนาม
 - 6.2 ใจเป็นคำกริยา
 - 6.3 ใจเป็นคำวิเศษณ์หรือคำขยาย

บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง
" คำ ช้อ น "

ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง
หน่วยที่ 2
" คำ ช้อ น เพื่ อ เ ลี ย ง "

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำแนะนำในการใช้บทเรียน

1. บทเรียนหน่วยที่ 2 นี้ มีทั้งหมด 51 หน้า
2. ให้นักเรียนอ่านข้อความที่นำมาแต่ละหน้า เมื่ออ่านจบแล้วให้ตอบคำถามคอนทนายของหน้านั้น โดยเลือกข้อที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวเท่านั้น
3. เมื่อนักศึกษาตอบคำถามโดยเลือกคำตอบที่ใหม่แล้ว ให้ปฏิบัติตามคำสั่งที่ใหม่ในตอนท้ายของคำตอบแต่ละคำตอบนั้น
4. นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด โดยอ่านเฉพาะหน้าที่คำตอบที่นักศึกษาเลือกสั่งให้ไปอ่านเท่านั้น ไม่ต้องไปสนใจหน้าอื่น ๆ ที่ไม่ได้สั่งให้อ่าน
5. ควรอ่านอย่างช้า ๆ อารมณ์เย็น ทำไปตามลำดับตามคำสั่งคอนทนายอย่าเบียดขามไปอ่านหน้าอื่น ๆ ก่อนเป็นอันขาด เพราะจะทำให้นักศึกษาสับสนและไม่เข้าใจได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความมุ่งหมายเชิงพฤกษศาสตร์ของบทเรียนเรื่อง

"คำซ้อน"

หน่วยที่ 2

"คำซ้อนเพื่อเสียง"

เมื่อนักศึกษาเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว จะมีความสามารถดังต่อไปนี้

1. ชี้ได้ว่า คำซ้อนที่ยกมาให้ดูจำนวนหนึ่งนั้น คำใดเป็นคำซ้อนเพื่อเสียง
2. บอกลักษณะสำคัญของคำที่นำมาซ้อนกันเป็นคำซ้อนเพื่อเสียงได้
3. ชี้ได้ว่า คำซ้อนเพื่อเสียงที่ยกมาจำนวนหนึ่งนั้น คำใดเป็นคำซ้อนประเภทที่คำต้นและคำท้ายต่างกันที่เสียงสระ เสียงอย่างเดียวกัน
4. บอกได้ว่า คำซ้อนเพื่อเสียงที่ยกมาให้ดูจำนวนหนึ่งนั้น คำใดเป็นคำที่ไม่มีเสียงสระอยู่ในระดับเดียวกัน
5. บอกได้ว่า คำซ้อนเพื่อเสียงที่ยกมาให้ดูจำนวนหนึ่งนั้น คำใดเป็นคำที่คำต้นกับคำท้ายที่นำมาซ้อนกันนั้น ต่างกันที่เสียงสระที่มีที่เกกไกด์เดียวกัน
6. แยกคำซ้อนเพื่อเสียงที่คำต้นกับคำท้ายต่างกันที่เสียงพยัญชนะกัน เพียงอย่าง เดียวออกจากคำซ้อนเพื่อเสียงลักษณะอื่น ๆ ได้
7. แยกได้ว่าคำซ้อนเพื่อเสียงที่ยกมาจำนวนหนึ่งนั้น มีคำใดที่คำต้นกับคำท้ายของคำซ้อนนั้นต่างกันที่เสียงกวีสะกด
8. แยกได้ว่าคำซ้อนเพื่อเสียงที่ยกมาจำนวนหนึ่งนั้น คำใดบ้างที่คำต้นกับคำท้ายของคำซ้อนนั้นต่างกันมากกว่า 1 อย่าง
9. บอกได้ว่าคำซ้อนเพื่อเสียงที่ปรากฏในประโยคที่ยกมาให้ดูนั้น ใช้เป็นคำชนิดใดในประโยคนั้น
10. บอกได้ว่าคำซ้อนเพื่อเสียงต่างจากคำซ้อนเพื่อความหมายอย่างไร

คุณได้เรียนเรื่องความหมายของคำซ้อน และคำซ้อนเพื่อความหมายมาแล้ว
ในบทเรียนหน่วยที่ 1 หวังว่าคงจะยังไม่ลืม เพราะเรียนอย่างเข้าใจก็แล้วนี้
บทเรียนหน่วยที่ 2 นี้ เป็นเรื่องของคำซ้อนอีกประเภทหนึ่ง คือ

คำซ้อนเพื่อเสียง

คำซ้อนเพื่อเสียง คือคำที่เกิดจากการนำคำที่มีเสียงคล้ายกัน หรือใกล้เคียงกันมาซ้อนเข้าด้วยกัน คำที่นำมาซ้อนกันนั้นอาจเป็นคำที่ไม่มีความหมายมาก่อนเลย (เช่น โด มาซ้อนกับ เด เป็น โดเด) หรืออาจจะมีคำเดียว แต่อีกคำหนึ่งไม่มีความหมาย (เช่น "มอม" ซ้อนกับ "แมม" เป็น "มอมแมม" จะเห็นว่า "มอม" มีความหมาย แต่ "แมม" ไม่มี) หรืออาจจะเป็นคำที่มีความหมายทั้งสองคำ แต่ความหมายเดิมนั้นจะไม่เนื่องกับความหมายของคำที่ซ้อนกันแล้ว (เช่น "งอ" ซ้อนกับ "แง" คำ "งอ" หมายถึงคด โค้ง "แง" หมายถึงเสียงร้องของเด็ก ส่วน "งอแง" หมายถึง ไม่สู้, เอาใจยาก)

เมื่อทราบความหมายของคำซ้อนเพื่อเสียงอย่างนี้แล้ว จะบอกได้ไหมว่า "ซัดขวาง" เป็นคำซ้อนเพื่อเสียงหรือไม่

- ก. ใช่ เปิดอ่านหน้า 2
ข. ไม่ใช่ เปิดอ่านหน้า 3

"ชักรว่าง" ไม่ใช่คำซ้อนเพื่อเสียง เพราะถ้าเราแยกคำออกจะเห็นชักรว่า "ชักร" กับ "ว่าง" เป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และเมื่อซ้อนเข้าด้วยกันแล้วก็ยังมีไวยากรณ์ของความหมายเกินอยู่ด้วย และนี่คือ คำซ้อนเพื่อความหมายที่เราเรียนมาแล้วในบทเรียนหน่วยที่ 1 ทางหาก

โปรดพลิกกลับไปอ่านหน้า 1 อีกครั้งหนึ่ง แล้วเลือกคำตอบใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกแล้ว "ชัคขวาง" ไม่ใช่คำซ้อนเพื่อเสียง เพราะเมื่อแยกคำที่ซ้อนกันออกมา เราจะพบว่า "ชัค" และ "ขวาง" มีความหมายใกล้เคียงกัน และเมื่อมาซ้อนเข้าด้วยกันแล้วก็ยังมีอีกความหมายที่เกี่ยวข้องกับความหมายเดิมอยู่ คำซ้อนลักษณะนี้ เป็นคำซ้อนเพื่อความหมาย ที่เราเรียนมาแล้วในบทเรียนหน่วยที่ 1 นั่นเอง

สำหรับคำซ้อนเพื่อเสียงนั้น จะคงเป็นคำที่เกิดจากการนำคำที่ไม่เสียงคล้ายกันหรือใกล้เคียงกันมาซ้อนเข้าด้วยกัน แล้วเกิดเป็นคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ เมื่อเข้าใจถูกตรงแล้ว ลองเลือกคู่คำข้างล่างนี้ชื่อว่า คำใดเป็นคำซ้อนเพื่อเสียง

- _____ ก. เสื่อผาก เปิดอ่านหน้า 4
- _____ ข. คับแคว เปิดอ่านหน้า 7
- _____ ค. ซุบซิบ เปิดอ่านหน้า 9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

"เสื่อสาธ" ไม่ได้เป็นคำซ้อนเพื่อเสียง แต่เป็นคำซ้อนเพื่อความหมาย
ที่เกิดจากคำไทยกลาง ซ้อนกับคำไทยถิ่น "เสื่อ" และ "สาธ" มีความหมายเหมือนกัน
อยู่แล้ว

ลองเลือกใหม่ดีกว่า

- _____ ก. คับแค้น เปิดอ่านหน้า 5
_____ ข. ซุกซิบ เปิดอ่านหน้า 6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

"คัมภีร์" เป็นคำที่เกิดจากการนำคำที่มีความหมายเหมือนกันมาซ้อนกัน และเมื่อซ้อนกันแล้วก็มีความหมายเนื่องกับคำเดิมอยู่ ดังนั้น คำนี้จึงเป็นคำซ้อนเพื่อความหมาย ไม่ใช่คำซ้อนเพื่อเสียง

ขอให้อ่านพิจารณาคำ "หุบหิม" บ้าง จะเห็นว่า "หุบ" และ "หิม" ที่มารวมกันนั้นมีเสียงคล้ายกันมาก และไม่มี ความหมายใดมาก่อน ครั้นเมื่อนำมาเรียงซ้อนเข้าคู่กันแล้วจึงเกิด ความหมายขึ้นในภายหลัง "หุบหิม" จึงมีลักษณะเป็นคำซ้อนเพื่อเสียงอย่างเห็นได้ชัด คำนี้จึงเป็นคำที่ถูกมองข้ามไปหมดละ

เปิดอ่านหน้า 9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกแล้ว "ซุมซิบ" เป็นคำซ้อน เพื่อเสียง เพราะเกิดจากการนำคำ
ที่มีเสียงใกล้เคียงกันมาซ้อนเข้าด้วยกัน ถึงแม้ "ซุม" กับ "ซิบ" จะไม่เคยมีความหมาย
ใช้มาก่อน แต่เมื่อมาซ้อนเข้าด้วยกันแล้ว ก็เกิดมีความหมายขึ้นมาและใช้ได้ก็เสียด้วย
ใช่ไหม

เปิดอ่านหน้า 9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“คืบแคบ” ยังไม่โชก้าซ้อนเพื่อเสียง เพราะเป็นก้าที่เกิกจากค้ำที่มี
ความหมายไกล่เสียงและค้ำยักันมาซ้อนเข้าคู้กัน ค้ำเริงเป็นค้ำซ้อนเพื่อความหมาย

ขอให้อองเสือกใหม่อีค้ำกร้งหนึ่ง

- _____ ก. เสือก เริกอ่านหน้า 8
_____ ข. ซ้อม เริกอ่านหน้า 9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“เสื่อสาค” ไม่ใช่คำซ้อนเพื่อเสียงหรือกะ เพราะคำนี้เกิดจากคำที่มี
ความหมายอย่างเดียวกันมาซ้อนกัน “เสื่อ” เป็นคำไทยกลาง และ “สาค” เป็นคำไทย
ถิ่น “เสื่อสาค” จึงเป็นคำซ้อนเพื่อความหมาย

ขอให้อีกคำหนึ่งที่คุณไม่ได้เลือกคือ “ซุบซิบ” ถ้าพิจารณาเสียงจะเห็น
ว่า ซุบ – ซิบ มีเสียงคล้ายกันใกล้เคียงกัน และถ้าดูที่ความหมาย เมื่อแยก “ซุบ”
และ “ซิบ” ออกเป็นคนละคำ จะไม่มีความหมาย

แต่ที่แน่ละ ไม่ว่าคำที่มาซ้อนกันนั้นจะมีความหมายมาก่อนหรือไม่มีความหมาย
มาก่อนก็ตาม ไม่ใช่จุดสำคัญอะไรนัก ที่สำคัญอยู่ที่เสียงต้องใกล้เคียงกัน และเมื่อซ้อน
แล้วเกิดมีความหมายอะไรในภาษานั้นมา ถือว่าเป็นคำซ้อนเพื่อเสียงทั้งนั้น

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า “ซุบซิบ” เป็นคำกอบที่ถูกต้อง ไซไหม

เปิดอ่านหน้า 9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โชนัว ใงมาก ขอบขบ เป็นคำขอนเพือเสียง

คำขอนเพือเสียงนั้น เกิดขึ้นตามธรรมชาติของการออกเสียง กล่าวคือ คำที่ จะนำมาขอนเข้ากันั้นจะเป็นคำที่ออกเสียงสะดวก ง่าย และเป็นไปตามธรรมชาติของการ ออกเสียงเป็นสำคัญ

ถ้าเราจะจำแนก "ลักษณะของคำขอนเพือเสียง" โดยยึดตามเสียงของ คำที่นำมาขอนกัน ก็จะได้ดังนี้

คำขอนเพือเสียงประเภทที่ 1 เป็นคำขอนเพือเสียงที่คำต้นและคำท้ายจะ ต่างกันที่เสียงสระอย่างเดียวกัน ส่วนเสียงพยัญชนะต้นและเสียงตัวสะกดนั้นจะเหมือนกัน เช่น จูจู้ ตุกตึก เกะกะ เก้งก้าง ถ้ามเทียบ ป้วนเปี้ยน

จากตัวอย่างคำที่ยกมา ถ้าเราแยกแต่ละคำออกเป็น 2 คำ แล้วพิจารณา กูที่ละกู เราก็จะพบว่า คำแต่ละกู คือ จู - จู้ ตุก - ตึก เกะ - กะ เก้ง - ก้าง ถ้าม - ถียม ป้วน - เปี้ยน มีเสียงชนิดใดก็ตามกับเสียงเสียงเดียว

ก. ขูยียงพยัญชนะต้น	เปิดอ่านหน้า 10
ข. เสียงตัวสะกด	เปิดอ่านหน้า 13
ค. เสียงสระ	เปิดอ่านหน้า 16

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณว่าเสียงที่กางกันคือเสียงพยัญชนะต้นหรือ ถ้าอย่างนั้นขอได้พิจารณาไว้
ถี่สักครั้งหนึ่ง เราจะเห็นว่า คำขึ้นเพื่อเสียงแต่ละคู่กัน มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน
ทุกคู่ ดังนี้ คือ

จ - จ	เสียงพยัญชนะต้นคือ	จ	เหมือนกัน
ต - ต	"	ต	เหมือนกัน
ก - ก	"	ก	เหมือนกัน
ง - ง	"	ง	เหมือนกัน
ม - ม	"	ม	เหมือนกัน
ป - ป	"	ป	เหมือนกัน

ลองเลือกอีกที่ คำขึ้นข้างต้นแต่ละคำ คำกับคำท้ายกางกันที่เสียง

ชนิดใด

- _____ ก. เสียงสระ เปิดอ่านหน้า 11
- _____ ข. เสียงตัวสะกด เปิดอ่านหน้า 12

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณเลือกถูกแล้ว คำขอเพื่อเสียงที่ออกมาแต่ละคำนั้น คำต้นและคำท้าย
ที่มาขอกันจะวางกันที่เสียงสระเท่านั้น ส่วนเสียงพยัญชนะต้น และเสียงสะกดไม่ต่าง
กัน

เปิดอ่านหน้า 16

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิจารณาคำที่ขีดวงสีแดงนี้ว่า คำที่ขีดวงสีแดงจะต่างกับที่เสียงสะกดตามที่ท่านเลือกหรือไม่

จู้ - จู่	กู่ทั้งกำกับและกำกับท้าย	ไม่มีเสียงสะกด
จุก - จิก	" "	มี ก สะกดเหมือนกัน
กะ - กะ	" "	ไม่มีเสียงสะกด
แก้ง - ก้าง	" "	มี ง สะกดเหมือนกัน
ควม - คยม	" "	มี ม สะกดเหมือนกัน
ป้วน - เปี้ยน	" "	มี น สะกดเหมือนกัน

จะเห็นได้ว่า บางกู่ไม่มีเสียงสะกด บางกู่มี และกู่ที่มีเสียงสะกด เสียงสะกดนั้นก็เหมือนกัน

โปรดพลิกกลับไปหน้า 10 เลือกคำตอบข้ออื่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำที่นำมาให้พิจารณานั้น ไม่ได้มีเสียงสะกดต่างกัน แต่บางคำเป็นคู่ที่
ไม่มีเสียงสะกด เช่น จู - จี เกะ - กะ และคำที่มีเสียงตัวสะกดก็เป็นเสียงตัว
สะกดเดียวกันทั้งคำต้นและคำท้าย เช่น คัม - เข็ม ตุก - ดิก เก้ง - ก้าง
ป่วน - เปี้ยน

ลองเลือกอีกที ทุกคำที่ยกมา คำต้นและคำท้ายของแต่ละคำ มีเสียงชนิด
ใดต่างกัน

- _____ ก. เสียงพยัญชนะต้น เปิดอ่านหน้า 14
- _____ ข. เสียงสระ เปิดอ่านหน้า 15

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เสียงพยัญชนะต้นของคำต้นและคำท้ายของคำที่มาซ้อนกันแต่ละคู่ในข้อนี้
ไม่ใกล้เคียงกันเลย เป็นเสียงเดียวกันทุกคู่ คือ

จู้ - จี	เสียงพยัญชนะต้น	จ	เหมือนกัน
ตุก - ติก	"	ต	"
เกะ - กะ	"	ก	"
แกง - กาง	"	ก	"
ควม - คยม	"	ค	"
ป้วน - เปี้ยน	"	ป	"

แต่ถ้าพิจารณาที่เสียงสระ จะพบว่า แต่ละคู่จะต่างกันดังนี้ คือ

จู้	สระ อุ - อี	ตุก	สระ อู - อี
เกะ	สระ เอะ - อะ	แกง	สระ เอ - อา
ควม	สระ อัว - เอีย	ป้วน	สระ อัว - เอีย

ดังนั้น คำต้นและคำท้ายของคำซ้อนเพื่อเสียงเหล่านี้ จะต่างกันที่
เสียงสระ เพียงอย่างเดียวนั้น ถูกหรือไม่

เลือกไว้แล้ว คำตอบนี้ถูกต้อง

คำสอนเพื่อเสียงงามตัวอย่างที่ยกมานี้ คำถามและคำหยาที่มาจากแก่นนั้น จะต่างกันที่เสียงสระเสียงอย่างเกี่ยว ส่วนเสียงพยัญชนะกัน และ เสียงตัวสะกดนั้น เหมือนกัน

เปิดไปอ่านหน้า 16

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกแล้ว เก่งมาก

คำข้อนี้อธิบายเสียงที่คำต้นกับคำท้ายต่างกันที่เสียงสระเพียงอย่างเดียว
เรายังอาจแยกย่อยออกไปได้อีก 3 แบบ แต่ตอนที่ระบุถึงรายละเอียด ขอให้ศึกษา
ตำแหน่งที่เกิดเสียงสระจากการวางนี้เสียก่อน และคุณควรจะจำให้ได้

		ส่วนของคำ			
		หน้า	กลาง	หลัง	
ระดับ ของคำ	สูง	อิ, อี	อิ, อี	อุ, อู	
	กลาง	เอะ, เอ	เออะ, เออ	โอะ, โอ	
	ต่ำ	แอะ, แอ	อะ, อา	เอาะ, ออ	

จากการวาง จะเห็นได้ว่า เราสามารถแบ่งสระตามส่วนของคำได้ดังนี้

สระหน้า ไค้แก อี อี เอะ เอ แอะ แอ

สระกลาง ไค้แก อี อี เออะ เออ อะ อา

สระหลัง ไค้แก อุ อู โอะ โอ เอาะ ออ

และถ้าแบ่งตามระดับของคำจะได้อีกดังนี้

สระสูง ไค้แก อี อี อี อี อุ อู

สระกลาง ไค้แก เอะ เอ เออะ เออ โอะ โอ

สระต่ำ ไค้แก แอะ แอ อะ อา เอาะ ออ

ขอให้ท่านสนใจและจำไว้ แล้วลองบอกชื่อว่า คำใดที่คำต้น
และคำท้าย มีเสียงสระหลัง - คำ กับสระหน้า - คำ ตามลำดับ

_____ ก. งอแง เปิดอ่านหน้า 17

_____ ข. โดเด เปิดอ่านหน้า 18

ไร่น้ำ เก่งมาก แสงอาทิตย์เข้าไวแล้ว
ต่อไปเราจะได้พิจารณาถึงคำซ้อนเพื่อเสียงที่กำกับและคำท้ายต่างกันใน
เสียงสระแยกย่อยไปที่ละแบบ ดูแบบแรกก่อน ขอให้ดูตัวอย่างคำต่อไปนี้

อู้อื สู้สี่ จุกจิก หลุกหลิก

โละเต โละเซ โอนเวน โกรงเหรง

จอแจ จอแจ ถวนแวน ออกแดด

จากตัวอย่างข้างต้น พอจะบอกได้หรือไม่ว่า คำต้นและคำท้ายของคำ
ที่มาซ้อนกันแต่ละคู่มีเสียงสระที่อยู่ในระดับเดียวกันหรือไม่ (ถ้าไม่แน่ใจ ขอให้พลิก
กลับไปดูตารางตำแหน่งของเสียงสระในหน้า 16 เสียก่อน)

_____ ก. คนละระดับ เปิดอ่านหน้า 19

_____ ข. ระดับเดียวกัน เปิดอ่านหน้า 20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทำไมถึงจะเป็น "โลเล" ละ

โอ เป็นสระหลัง ถูกต้องแล้ว แต่เป็น สระหลัง - กลาง (สระหลัง
ที่อยู่ระหว่างกลาง) ไม่ใช่ สระหลัง - คำ (สระหลังที่อยู่ระหว่างคำ)

สระ เอ ก็เช่นเดียวกัน เป็น สระหน้า - กลาง ไม่ใช่ สระหน้า-คำ

สงสัยว่าจะศึกษาการวางที่เกิดเสียงสระยังไม่ถึถ้วน คุณก็กรั้งงจะแนะนำ

ขึ้น

ไปรศพลีกดัมไปหน้า 16 คุณวางนั้นอีกกรั้งหนึ่ง เสร็จแล้วขอให้
พิจารณาสื่อกล่าวทอในหน้า 17 ใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขึ้นแน่ ไม่ว่ายุทธการที่เลิกเสียในหน้า 16 ก่อนใช้ไทยจะ
ตกลงกันแล้วใจว่าจะต้องทำตามที่แนะนำอย่างเคร่งครัด

ไปรศพลีกดัมไปหน้า 16 ยุทธการในใจ แล้วเปิดไปหน้า 17
เรื่องกว่าฉบับใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกแล้ว คำตอบคือเสียงสระระกับเดียวกัน

คราวนี้ ดูตัวอย่างเก็บเมื่อ กู ก็ ๆ นะ

อู้อี้ อู้อี้ อู้อี้ อู้อี้ อู้อี้

โละ โละ โละ โละ โละ โละ โละ โละ

จวแจ จวแจ จวแจ จวแจ จวแจ

บอกหน่อยซิ คำอ่านแต่ละคำนั้น เสียงสระใดมาก่อน เสียงสระหน้ามาก่อน เสียงสระหลัง หรือเสียงสระหลังมาก่อนเสียงสระหน้า (ถ้าไม่แน่ใจ ขอให้ดูตารางที่เกิดเสียงสระในหน้า 16 เสียก่อน)

- _____ ก. สระหน้ามาก่อนสระหลัง เปิดอ่านหน้า 21
- _____ ข. สระหลังมาก่อนสระหน้า เปิดอ่านหน้า 22

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตั้งชื่อว่าคุณคงจะยังไม่ได้อธิกขัมไปภูตรางแดงที่เลิกเลี้ยงสรระกอนที่จะ
ตอบ โย เราจะทำ.ทณก้าแนะนำทุกขอย่างอย่างไรละ โปรคตลิกกขัมไปภูตรางในหน้า
16 กอน เสร็จแล้วจึงคอยโมสิจารณาได้อก้าตอบในหน้า 20 ใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกต้องแล้ว สระหลังมาก่อนสระหน้า
การที่คำต้นเป็นเสียงสระหลังและคำท้ายเป็นเสียงสระหน้าเช่นนี้ ก็เพื่อ
ความสะดวกในการออกเสียงนั่นเอง เพราะเวลาออกเสียงลมหายใจจะต้องผ่านจาก
ก้นหลังของปากมาทางค่าน้ำ การออกเสียงสระหลังก่อนแล้วจึงออกเสียงสระหน้าจึง
สะดวกกว่าออกเสียงสระหน้าก่อนเสียงสระหลัง

เป็นอันว่า ตอนนี้เราใคร่รู้จักคำซ้อนเพื่อเสียงที่คำต้นกับคำท้ายต่างกันที่
เสียงสระอย่างเดียวกันพวกแรก คือพวกที่เสียงสระของคำต้นกับคำท้ายที่ต่างกันนั้น เป็น
สระระดับเดียวกัน คำซ้อนเพื่อเสียงพวกนี้มีมากในภาษาไทย จะยกตัวอย่างสักจำนวนหนึ่ง

สระระดับสูง อู อู กับ อี อี เช่น จุกจิก หลุกหลิก ตุ๊กตัก ลูกตัก ยุ่งยิง
ขุขิบ สูงสิง หุกหงิก กรุมกริม หยุมหยิม กระดุกกระดิก กระตุंगกระตุंग อูอู บูมู จูจิ

สระระดับกลาง โอะ โอะ กับ เอะ เอ เช่น โละละ โลเล โม่ม่
โยเย ไอ้เอ๋ โขเซ โย้เย โก่เก้ โว้ว โยเย โลกเคก โตงเตง โจงเจง โคลงเคลง
โทองเพ โทองเพง

สระระดับต่ำ เอะ เอะ กับ แอะ แอ เช่น งอแง จอแจ ออแอ ทอแท้
รอรแรร วอแว ร่องแรง กลองแกดง กลอมแกลม ออมแอม ออนแอน กระทอนตระแทน
กลอนแกลน ลอกแลก กรอบแกรบ ซอกแซก เตะแตะ กระเส้ากระแสะ งอนแงน
กระยองกระแยง กระงอนกระแงน

คุณเห็นตัวอย่างคำซ้อนเพื่อเสียงที่คำต้นกับคำท้ายที่มาซ้อนกัน แต่ต่างกันที่
เสียงสระหลังกับเสียงสระหน้าที่เป็นสระระดับเดียวกันมามากพอสมควรแล้ว ลองดูซิว่า
คำซ้อนซุกซิกที่ไม่เหมือนกับตัวอย่างข้างต้น

_____ ก. สู้ โอนเอน เปาะเปะ เปิดอ่านหน้า 23

_____ ข. ชูชา ไอ้อา เปะปะ เปิดอ่านหน้า 24

ดูสี โอนเอน เปาะแปะ นั้น คำต้นกับคำท้ายมีเสียงสระอยู่ในระดับ
เดียวกัน เช่นเดียวกับคำที่ยกตัวอย่างมาแล้วทั้งนี้ ลองแยกดูก็ได้

ดูสี ต่างกันที่ สระหลัง - สูง ดู กับ สระหน้า - สูง อี
โอนเอน " สระหลัง - กลาง โอ กับ สระหน้า - กลาง เอ
เปาะแปะ " สระหลัง - ต่ำ เอาะ กับ สระหน้า - ต่ำ แอะ

ไปรศพิศกตัมไปหน้า 22 แล้วเลือกคำทอนใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกแล้ว ชูชา โสภา เมะปะ เป็นคำข้อนที่ไม่เหมือนคำอย่างแรก
เพราะ เป็นพวกที่คำต้นและคำท้ายที่มาซ้อนกันนั้นเป็นคำที่มีเสียงสระที่มีที่เกิดใกล้เคียงกัน
ส่วนอย่างแรกนั้นเป็นพวกที่คำต้นและคำท้ายเป็นคำที่มีเสียงสระ เกิดอยู่ในระดับเดียวกัน

เสียงสระที่มีที่เกิดใกล้เคียงกันดังกล่าว อาจจะเป็นเสียงสระหน้า กับ
เสียงสระกลาง สระหลังกับสระกลาง หรือสระกลางด้วยกันก็ได้ ทั้งนี้เพราะเมื่อออก
เสียงสระหนึ่งไปแล้ว จะออกเสียงสระในคำต่อไปที่ที่เกิดใกล้เคียงกันย่อมออกเสียง
ใกล้เคียงมากกว่าเสียงสระที่มีที่เกิดใกล้เคียงกัน

เปิดอ่านหน้า 25

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างคำอื่นเพื่อเสียงที่คำต้นและคำท้ายมีเสียงสระที่
ที่เกิดใกล้เคียงกัน ขอให้ออกเสียงที่เสียงสระประกอบไปด้วย

		ส่วนของคำ					
		หน้า		กลาง		หลัง	
ระดับ ของเสียง	สูง	อิ	อี	อิ	อี	อุ	อู
	กลาง	เอะ	เอ	เออะ	เออ	โอะ	โอ
	ต่ำ	แอะ	แอ	อะ	อา	เออะ	ออ

สระหน้า เอะ เอ กับ สระกลาง อะ อา เช่น เกะกะ เปะปะ
เหะเห เก่งกาง เค่งกว้าง เห่งหวาง

สระหน้า แอะ แอ กับ สระกลาง อา เช่น แกรกราก

สระกลาง เออะ เวอ กับ สระกลาง อะ อา เช่น เพอะทะ
เงอะงะ เหอะหะ เหนอะหนะ เกอกา เรอรา เล็กเล็ก เนิบนาบ เว้งว้าง

สระหลัง โอะ โอ กับ สระกลาง อะ อา เช่น โออ้า โอกฮาก
โครกราก โยงยาง โยงฉาง โครมกราม ะไซกกระซาก ะโตกกระตาก

สระกลาง อี อี้ กับ สระกลาง อะ อา เช่น ชิงชิ่ง คิงคัง กิ่งก้าง
ทีกัก อิกัก ยิกยัก ฮือฮา ฮือฮา

สระหลัง อุ อู กับ สระกลาง อะ อา เช่น ตุตะ ปุปะ ชูชา ฑูตาม
มูมาม ฑูมชาม ปูมปั้ม รุงรัง ฆุงฆาม

สระหน้า อี กับ สระกลาง อะ อา เช่น จิระ ยิบยับ ลีบลับ คิกคัก
กระซิบกระซาบ

ลองเลือกคู่ว่า คำอื่นชุดใดที่ไม่เหมือนกับตัวอย่างข้างบน

_____ ก. เห่งหวาง เกอะงะ ฆุงฆาม เปิดอ่านหน้า 26

_____ ข. จัวเงีย ยัวเยี้ย นัวเนีย เปิดอ่านหน้า 27

ถ้าตอบว่า ข้อ ก. ไม่เหมือน ก็ขอให้อธิบายอีกครึ่งหนึ่ง
จะเห็นว่า

เที่ยงห่าง คือ สระหน้า เอ กับ สระกลาง อา

เงอะงะ คือ สระกลาง เออะ กับ สระกลาง อะ

งุ่มง่าม คือ สระหลัง อุ กับ สระกลาง อา

เหมือนกับตัวอย่างข้างบนนั่นเอง

โปรดพลิกกลับไปอ่านหน้า 25 อีกครึ่งหนึ่ง แล้วเลือกคำตอบใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกต้อง จัวเจีย ยัวเจีย นัวเจีย ไม่เหมือนกับคำในตัวอย่าง
จะเห็นว่า คำอื่นเพื่อเสียง : คำนี้ ทั้งคำต้นและคำท้ายที่มาด้วยกัน
ต่างก็เป็นเสียงสระประสม (สระ อัว กับ สระ เอีย) ไม่ใช่สระเดี่ยวเหมือนพวกที่
เรากล่าวถึงไปแล้ว

ขอได้สังเกตตารางแสดงที่เกิดของเสียงสระประสม อัว และ เอีย
ข้างล่างนี้

	สระหน้า	สระกลาง	สระหลัง
สระสูง	อิ	อี	อุ
สระต่ำ		เอีย	อัว
		อะ	อา

จากการสังเกตตารางข้างบนนี้ พอละบอกได้หรือไม่ว่า ในคำ จัวเจีย
ยัวเจีย นัวเจีย ปวนเจียน ถ้ามเทียบ นั้น สระประสมเสียงหน้า หรือ สระประสม
เสียงหลังมาก่อน

_____ ก. สระประสมเสียงหน้ามาก่อน เปิดอ่านหน้า 28

_____ ข. สระประสมเสียงหลังมาก่อน เปิดอ่านหน้า 29

คุณลงจะพิจารณาการวางที่แสดงที่เก็บเสียงหรือประณัยยังไม่ถ้วน
ไปรคพลิกดัมไปหน้า 27 ขอให้ดูการวางอีกกรังหนึ่ง ซึ่งเกติไคคือว่า ตรีประณัยเสียง
ไคเกติจากส่วนหน้าของช่องปาก และตรีประณัยเสียงไคเกติจากส่วนหลังของช่องปาก
แล้วพิจารณาเลือกคำกอมใหม่ะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกต้องแล้ว เพราะถ้าดูจากตารางจะเห็นว่า เสียงสระประสม ๕
ซึ่งเสียงสระตรงก้านนั้น เป็นสระประสมที่มีที่เกิดในส่วนหลังของ ร่องปาก และ
สระประสม เอีย เกิดที่ส่วนหน้าของช่องปาก

การที่ออกเสียงสระ อัว ก่อน แล้วจึงมาออกเสียงสระ เอีย จะออก
เสียงไคสะกดกว่า

ถึงตอนนี้ เราก็ใ้กรูจิกคำขึ้นเพื่อเสียงที่กำกับและคำท้ายที่มาซ้อนกันแก่
ก้างกันที่เสียงสระเท่านั้นไปหลายพวกแล้ว สองทมหวนคูชิ มีอะไรบ้าง

พวกแรก ก็ พวกที่กำกับและคำท้ายที่มาซ้อนกันเป็นคำที่มีเสียงสระระดับ
เดียวกัน คำต้นเป็นสระหลัง คำท้ายเป็นเสียงสระหน้า เช่น จูจี้ จุกจิก โดเด โอนเอน
งอแง งอแงน ฯลฯ

พวกที่ 2 เป็นพวกที่กำกับและคำท้ายที่มาซ้อนกัน เป็นคำที่มีเสียงสระที่มี
ที่เกิดใกล้เคียงกัน เช่น เกะกะ เก้งก้าง เพอะตะ เว้งว้าง เรอระ ฯลฯ

และพวกที่ 3 เป็นพวกที่กำกับและคำท้ายที่มาซ้อนกันเป็นคำที่มีเสียงสระ
ประสม คำต้นเป็นเสียงสระประสม อัว คำท้ายเป็นเสียงสระประสม เอีย เช่น
จัวเงีย ยัวเยีย นัวเนีย ปัวเนียน ฯลฯ

ตงนับคูชิว่า คำซ้อนเพื่อเสียงประ เภทที่กำกับกับคำท้ายก้างกันที่เสียง
สระอย่างเดียวกันมีพวก

_____ ก. 2 พวก	เปิดอ่านหน้า 30
_____ ข. 3 พวก	เปิดอ่านหน้า 31

คำทอมที่ถูกต้อง คือ มี 3 ภาค ดังนี้

1. ท่างกันที่เสียงสระอย่างเดียวกัน คำต้นและคำท้ายเป็นเสียงสระระดับเดียวกัน คำต้นเป็นเสียงสระหลัง คำท้ายเป็นเสียงสระหน้า
2. ท่างกันที่เสียงสระอย่างเดียวกัน คำต้นและคำท้ายเป็นคำที่มีเสียงสระที่สลับกัน
3. ท่างกันที่เสียงสระอย่างเดียวกัน คำต้นเป็นเสียงสระประสม อัว คำท้ายเป็นเสียงสระประสม เอีย

ไปอ่านหน้า 31

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3 ทวก กุณันท์ถูกแล้ว

ต่อไปเราจะพูดถึงคำซ้อนเพื่อเสียงลักษณะที่ 2 กัน

ขอได้ดัง เกศแก้วอย่างคำซ้อนเพื่อเสียงต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้างล่าง

เพ่งเพ่ง รวยร้อย รอมรอม เซอเซอ จิ้มลิ้ม อ่างว่าง
ออมอม กาวราว รอมคอม รางช้าง

คำถามก็คือ คำคนและคำท้ายที่มาซ้อนกันในตัวอย่างเหล่านี้ มีเสียง
อะไรต่างกัน

- _____ ก. เสียงสระ เปิดอ่านหน้า 32
_____ ข. เสียงตัวสะกด เปิดอ่านหน้า 33
_____ ก. เสียงพยัญชนะต้น เปิดอ่านหน้า 34

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตลอดมาว่าต่างกันในเสียงสระ ลอนคูให้ถี่

เพ่งเพ่ง เรื่อยเรื่อย รอมรอม เหลอเจอ จุ่มดื่ม อ่างวาง
อดมอดม ถาวราว รอบรอบ รางขวาง

เห็นหรือไม่ว่า คำต้นและคำท้ายที่มาร่วมกันเป็นคำซ้อนแต่ละคำจะ

- มีเสียงสระเดียวกัน
- มีเสียงตัวสะกดเดียวกัน

ส่วนที่ต่างกันของคำต้นและคำท้ายของแต่ละคำจะอยู่ตรงที่ขีดเส้นใต้ คือ
ที่เสียงพยัญชนะต้น ไชหรือไม่

เปิดไปอ่านหน้า 34

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พูดกันว่าต่างกันที่เสียงตัวสะกด ถ้าอย่างนั้นลองดูคำเหล่านี้ที่ขีดขีดครั้งก็
เห็นเอง เรียบร้อย รดมรดม เพ็แจจ จิ้มลิ้ม อ่างวาง
ออมออม ถาวราว รดมรดม อ่างวาง

จะเห็นได้ว่า คำก้นและคำท้ายที่มาเริ่มต้นเป็นคำซ้อนเหล่านี้ แต่ละคำจะ

- มีเสียงสระเหมือนกัน
- มีเสียงตัวสะกดเหมือนกัน

ส่วนที่ต่างกันของคำก้นและคำท้ายของแต่ละคำจะอยู่ตรงที่ขีดเส้นใต้ คือ
ที่เสียงพยัญชนะต้น ไชหรือไม

เปิดอ่านหน้า 34

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใช่แล้ว นี่คือคำคมที่ถูกต้อง เพราะคำซ้อนเหล่านี้เป็นคำซ้อนเพื่อเสียง
อีกลักษณะหนึ่ง คือ เป็นคำซ้อนเพื่อเสียงประเภทที่มีคำกันและคำท้ายที่มาซ้อนกัน ข้างกันที่
เสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน

นอกจากนี้แล้ว คำซ้อนเพื่อเสียงยังมีอีกประเภทหนึ่ง เป็นคำซ้อนที่
คำกันและคำท้ายต่างกันที่เสียงก้ำสะกด ซึ่งอาจจะต่างกันแต่อยู่ในวรรคเดียวกัน หรือต่าง
กันไปกและวรรคก็มี ขอให้ดูตัวอย่างต่อไปนี้

พวกที่ก้ำสะกดต่างกัน แต่อยู่ในวรรคเดียวกัน คือคำกันเป็นพยัญชนะวรรค
ใด คำท้ายก็จะเป็นพยัญชนะท้ายวรรคของวรรคนั้น ดังนี้

- วรรค กะ เช่น แจกแจง กักกขัง ฉากฉฉาง แพรพรชง
- วรรค ตะ " อักออัน ถอกทอ่อน จักจจ้าน กักกก้าน เพลปลิกลเพลิน ถอกทถอน
- วรรค ปะ " รวรรวม ทาบบทาบ เกลกลิลลิ

พวกที่ก้ำสะกดต่างกันกนและวรรค เช่น

- แมมก กก กับ แมมกน เช่น บักบบับ กักกก้น ดักดด้น ขอกขข้อน พะพจักจพะวน
- แมมก กก กับ แมมกม " ชุกชชม ทักททิม ปรักปปร่า (หัว) บักบ(หัว)ป้า
- แมมก กก กับ แมมกง " เบบกกเบบง กระจจกกกระจจง สอกสสอง

ที่อธิบายมาแล้วทั้งหมด เป็นคำซ้อนเพื่อเสียงที่มีคำกันกับคำท้ายต่างกัน
ที่เสียงสระ หรือเสียงพยัญชนะต้น หรือเสียงก้ำสะกด อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว
ใช่หรือไม่

- ___ ก. ใช่ เปิดอ่านหน้า 35
- ___ ข. ไม่ใช่ เปิดอ่านหน้า 36

ถูกแล้ว ต่างกันเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพราะเรายังไม่เคยพูดถึง
ถึงประเภทที่ต่างกันมากกว่า 1 อย่างเดียวกัน เมื่อคุณเข้าใจประเภทที่ต่างกันเพียง
อย่างเดียวนี้แล้ว เรามาพูดถึงคำซ้อนเพื่อเสียงประเภทที่ต่างกันมากกว่า 1 อย่าง
ต่อไปเลยก็แล้วกันนะ

คำซ้อนเพื่อเสียงประเภทที่คำต้นกับคำท้ายต่างกันมากกว่า 1 อย่าง
ได้แก่ คำซ้อนที่คำต้นกับคำท้ายอาจจะต่างกันที่เสียงสระ และเสียงตัวสะกดด้วย ส่วน
เสียงพยัญชนะต้นนั้นเหมือนกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ยึกเยื้อง, มุกมัน, ชักซ่อม, อัมอาย, เบียงบาย, อิกเอื้อน
สวนตาม, รอนแรม, กลมกลืน, กลองแกล้ว, คลุ่มคลั่ง,
ครมครัน, ครึกครื้น, กรันเกรง, กรึกโกรม, ปราบเปรี๊ยะ,
ปลิ้นปลอก, พลุกพล่าน, พรังพร้อม, พรังพรัง, แพรวพราย

คำซ้อนต่อไปนี้ ชุดใดที่มีคำต้นกับคำท้ายต่างกันที่เสียงสระและตัวสะกด

- _____ ก. ชุกชุม, มุ่มบวม เมื่ออ่านหน้า 37
_____ ข. ลูกสน, เขี้ยวอาย เมื่ออ่านหน้า 38

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่จริงแล้ว คำขอเพื่อเสียงที่กล่าวมาส่วนทั้งหมดนี้ เป็นคำขอเพื่อเสียง
ที่มีค่ากับคำท้ายต่างกันที่เสียงสระ หรือ เสียงพยัญชนะต้น หรือ เสียงตัวสะกด อย่าง
ใดอย่างหนึ่งเสียงอย่างเดียวเท่านั้น

พลิกไปอ่านหน้า 35

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำข้อนซุกนี้ คำต้นและคำท้ายต่างกันเพียงอย่างเดียวนั้น คือ
ซุกซุม คำพ้องกับคำท้ายต่างกันที่เสียงตัวสะกด คือ คำต้น ก สะกด
คำท้าย ม สะกด ส่วนเสียงพยัญชนะต้นเป็น ข เหมือนกัน และเสียงสระเป็น อุ เหมือน
กัน .

มุ่มมาม คำพ้องกับคำท้ายต่างกันที่เสียงสระ คือ คำต้นสระ อู คำท้าย
สระ อา ส่วนเสียงพยัญชนะต้นเป็น ม เหมือนกัน และเสียงตัวสะกดเป็น ม เหมือนกัน
ถูกหรือไม่

เปิดไปอ่านหน้า 38

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บอกแล้วละ เราเรียนกันมาเยอะแล้ว สรุปเสียทีใหม่ ว่า
เราทำอะไรไปบ้างแล้ว

สิ่งที่เราเรียนไปแล้วก็คือ ลักษณะของคำซ้อนเพื่อเสียง 3 ประเภท

ได้แก่

1. ประเภทที่คำต้นกับคำท้ายต่างกันที่เสียงสระ
2. ประเภทที่คำต้นกับคำท้ายต่างกันที่เสียงพยัญชนะต้น หรือเสียงตัวสะกด
3. ประเภทที่คำต้นกับคำท้ายต่างกันที่เสียงสระ และ เสียงตัวสะกด ส่วนเสียงพยัญชนะต้นนั้นจะเหมือนกัน

ต่อไปเราจะเรียนเรื่องสุดท้ายแล้ว คือเรื่อง การนำคำซ้อนเพื่อเสียงไป

ใช้ในประโยค

เมื่อเราสร้างคำซ้อนเพื่อเสียงขึ้นในลักษณะต่างๆกล่าวแล้ว เราก็นำไปใช้เป็น คำนามบ้าง คำกริยาบ้าง และคำวิเศษณ์ (คำขยาย) บ้าง

ลองดูตัวอย่างที่เราใช้เป็น คำนาม ก่อนนะ ตัวอย่างประโยค เช่น

รกราก เขาอยู่ที่นั่น

โอบ พันฟาง หักหมกแล้ว เป็นต้น

คำซ้อนเพื่อเสียงในประโยคข้างล่างนี้ละ ข้อใดเป็นคำซ้อนที่ใช้เป็นคำนาม

_____ ก.	ลูก <u>ฉันทอง</u> แจ่มจิ่ง	เปิดอ่านหน้า 39
_____ ข.	กางเกง <u>ปูประตัก</u> นั้นหายไปแล้ว ...	เปิดอ่านหน้า 42
_____ ค.	เขามียุ <u>บทบา</u> หมาก	เปิดอ่านหน้า 45

เลือกพลากไปแล้วแหละ

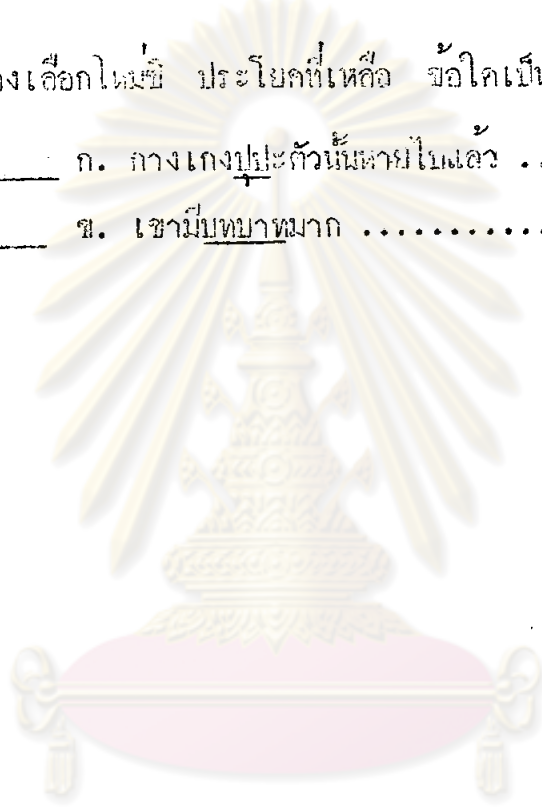
“งอแง” ไม่ได้เป็นคำนาม ประโยคว่า ลูกงอแงจัง นั้น

งอแง ทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยคทางหาก

ลองเลือกใหม่ซิ ประโยคที่เหลือ ข้อใดเป็นคำที่ใช้เป็นคำนาม

_____ ก. กางเกงประตัวนั้นขายไปแล้ว เปิดอ่านหน้า 40

_____ ข. เขามีพญามาก เปิดอ่านหน้า 41

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณเลือกข้อนี้หรือ ขอให้ดูข้ออีกครั้งหนึ่ง

ประโยคที่ว่า "ทางเก่งปุประทวนนั้นหายไปแล้ว"

คำว่า "ทางเก่ง" เป็นคำนามทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค ส่วน "ปุประทวน" ทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์ ขยายคำว่า "ทางเก่ง" ให้รู้คุณิ

พลิกไปหน้า 39 แล้วเลือกคำตอบข้ออื่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณเลือกข้อนี้แสดงว่าคุณเข้าใจแล้ว

ในประโยค เขามี**บทบาท**

“บทบาท” เป็นคำซ้อนเพื่อเสียงที่ใช้เป็นคำนาม เพราะทำหน้าที่เป็น

กรรมของกริยา “มี”

เปิดไปอ่านหน้า 45

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถ้าคุณเลือกข้อนี้ ก็คงขอให้คุณพิจารณาข้ออื่นที่หนึ่ง
ประโยชน์ว่า กางเกงปุระตัวนั้นหายไปแล้ว

"ปุระ" โบที้ไปเป็นคำวิเศษณ์ ทำหน้าที่ขยายคำว่า "กางเกง" ซึ่งเป็น
ประธานของประโยค

ลองเลือกใหม่ก็แล้วกันจ้ะ คำสอนเพื่อเพียงข้อใดที่ใช้เป็นคำนาม

- _____ ก. ตุ๊กต๋นงอแงจั้ง เปิดอ่านหน้า 43
- _____ ข. เขามี่ ททา ททาก เปิดอ่านหน้า 44

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

"งอแง" ทำท่าที่เป็นท่ากริยา เพราะเป็นคำที่บอกอาการของ "ลูก"
ถึงนี้จึงไม่ใช่คำนามความที่ถูกต้อง

พลิกกลับไปหน้า 42 แล้วเลือกคำตอบข้อ ๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เข้าใจถูกแล้ว

คำว่า "มณฑาท" เป็นคำซ้อนเพื่อเสียงที่ใช้เป็นคำนาม . เพราะใน

ประโยค

เขามี**มณฑาท**มาก **นี่**

"มณฑาท"

ทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา "มี"

เปิดไปอ่านหน้า 45

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณเว้าใจถี่แล้ว ซ่อนี่เป็นคำคมที่ถูกต้อง

เราดูหน้าคองไม่เลย กวอย่างกำซ้นเพื่อเสียงที่ใช้เป็นคำกริยาของ
ประโยค คู่ประโยคข้างล่างนี้

แมจูกวาพอ

เขาตักทายเชอทุกวัน

คำ "จู้" "ตักทาย" เป็นกริยาของประโยค

เขาละ ที่นี้สองเลือกกฐิ ประโยคใดใช้คำซ้นเพื่อเสียงเป็นคำกริยา

_____ ก. ขายกลุ่มนั้นกำลังลวนตามหญิงสาว เปิดอ่านหน้า 47

_____ ข. หตอนเกินศัปกตปลองออกไป เปิดอ่านหน้า 46

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

"ศุภกตฺตํ" ในประโยคที่ว่า หล่อนเดินศุภกตฺตํออกไป นั้น
ไม่ได้ใช้เป็นคำกริยาหรือภาวะ แต่ใช้เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำกริยา "เดิน" ในรูปร่าง
หล่อนเดินออกไปด้วยท่าทางอย่างไร

ส่วนในประโยคที่ว่า ชายาคู่หนึ่งกำลังสวนตามหญิงสาว
"สวนตาม" เป็นคำแสดงอาการบอกไทรูว่า "ชายาคู่หนึ่ง" กำลังทำอะไร กังนั้น คำนี้
จึงเป็นคำกริยาของประโยค ใช่หรือไม่

เปิดไปอ่านหน้า 47

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใช่แล้ว เก่งมาก เป็นอันที่เราดูเรื่องการนำคำซ้อนเพื่อเสียงไปใช้
ต่อไปได้อีกแล้วนะ

เราบอกไว้ว่า คำซ้อนเพื่อเสียงให้เรานำไปใช้เป็นคำวิเศษณ์ หรือ
คำขยายก็ได้ ใจไหม ลองดูคำซ้อนเพื่อความหมายในประโยคต่อไปนี้

เขาใจเงินชุ่มเฟื้อย (ขยายกริยา "ใจ")

เธอไต่ขึ้นเสียงกรอกรบั่นไหม (ขยายนาม "เสียง")

นี่ลองทดสอบด้วยการ เลือกประโยคข้างล่างนี้ดูซิว่า ประโยคใดใช้คำซ้อน
เพื่อเสียงเป็นคำวิเศษณ์ (หรือคำขยาย)

- _____ ก. การาคมนั้นมีชื่อเสียงโห่งดัง เปิดอ่านหน้า 48
- _____ ข. เขายักเยียดเงินให้ฉัน เปิดอ่านหน้า 49

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“โคลงกึ่ง” ไร้เป็นคำวิเศษณ์ขยาย “ชื่อเสียง” เพื่อบอกให้รู้ชัดเจนขึ้นว่า
ชื่อเสียงของถาราคมนี้เป็นอย่างไร คำตอบข้อนี้ถูกทดลองแล้ว

มาถึงขั้นนี้แล้ว ถ้าจะถามว่าเรานำคำข้อนเพื่อเสียงไปใช้ในประโยคได้
อย่างไรบ้าง กุศกกิ่งจะสรุปไควา เรานำไปใช้ไควกึ่งนี้ ก็

1. ไร้เป็นคำนาม (มีจำนวนกอนขวางน้อย)
2. ไร้เป็นคำกริยา
3. ไร้เป็นคำวิเศษณ์ หรือคำขยาย

เปิดไปหน้า 50

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยคที่ว่า เขายึดเปียกเงินให้ฉัน นั้น คำว่า "ยึดเปียก" นอกถึงอาการของ "เขา" ซึ่งเป็นคำแทนทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค เราก็ดูรวมกันแล้วว่า คำที่แสดงอาการของผู้แสดงนั้น เป็นคำกริยา ไม่ใช่คำขยาย

ดังนั้น คำอื่นเพื่อเรียงที่ใช้เป็นคำวิเศษณ์ หรือคำขยายนั้น คือ "โง่งง" ในประโยคที่ว่า

การากนนี่คือ โง่งง

โปรดพลิกไปอ่านหน้า 48 ก่อน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอแสดงความยินดีที่คู่มือเรียนเรื่องคำข้อนเพื่อเสียงมาจนถึงหน้าสุดท้ายแล้ว ก่อนจบบทเรียน ขอให้ทำแบบฝึกหัดข้างล่างนี้เสียก่อน ถ้าไม่ออกก่อนดูภาคที่หกพลิกกลับไปดูบทเรียนที่เรียนมาแล้วได้

1. คำข้อนเพื่อเสียงคือ.....

.....

2. ลักษณะของคำข้อนเพื่อเสียงมี 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

2.1

2.2

2.3

3. เราสามารถนำคำข้อนเพื่อเสียงไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

3.1 ใช้เป็นคำ

3.2 ใช้เป็นคำ

3.3 ใช้เป็นคำ

4. คำข้อนเพื่อเสียงที่มีลักษณะเหมือนกับตัวอย่าง (พิจารณาคำ 3 คำ) มีดังนี้

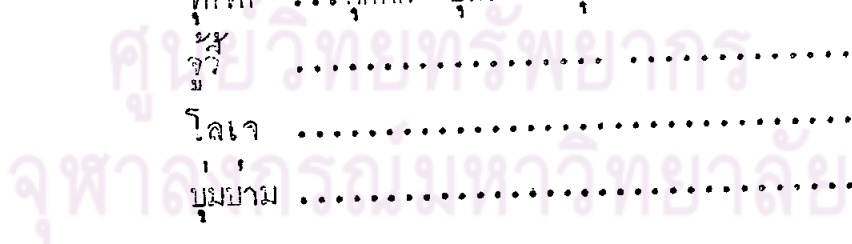
ตัวอย่าง

จุกจิก ... ตุ๊กตัก ตุ๊กตัก ตุ๊กตัก

จุกจุก

โกลา

บูมบูม

เฉลย

1. คำซ้อนเพื่อเสียง คือคำที่เกิดจากการนำคำที่มีเสียงคล้ายกัน หรือใกล้เคียงกันมาเข้าคู่กัน คำที่นำมาซ้อนกันนั้นอาจจะไม่มี ความหมายมาก่อนทั้ง สองคำ หรือมีความหมายเพียงคำต้นหรือคำท้ายเพียงคำเดียว เมื่อซ้อนกันแล้วจะเกิด ความหมายใหม่ในภาษา

- 2. ลักษณะของคำซ้อนเพื่อเสียงมี 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้
 - 2.1 ประเภทที่คำต้นและคำท้ายที่มาซ้อนกันเป็นคำที่มีเสียงท่างกันที่เสียงสระอย่างเดียวกัน
 - 2.2 ประเภทที่คำต้นกับคำท้ายที่มาซ้อนกันท่างกันที่เสียงพยัญชนะต้นหรือเสียงตัวสะกด
 - 2.3 ประเภทที่คำต้นกับคำท้ายที่มาซ้อนกันท่างกันที่เสียงสระ และเสียงตัวสะกด ส่วนเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน

- 3. เราสามารถนำคำซ้อนเพื่อเสียงไปใช้ในประโยคได้ดังนี้
 - 3.1 ใช้เป็นคำนาม
 - 3.2 ใช้เป็นคำกริยา
 - 3.3 ใช้เป็นคำวิเศษณ์ หรือคำขยาย

4. คำซ้อนเพื่อเสียงที่มีลักษณะเหมือนกับตัวอย่างมีดังนี้

จู่จู่.....สูสี บูนี่ อู้อี้ กู๊กี้ ฯลฯ

โลเล.....โหลเซ โดเฒ โม่เม โยเย ฯลฯ

บุงบวม.....บุงบวม บุงบวม รุมรวม ฯลฯ

จบบทเรียนเรื่อง "คำซ้อนเพื่อเสียง"

ประวัติผู้เขียน

นางสุภาภรณ์ ศรีภิรมย์ เกิดเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2488
ที่จังหวัดอุบลราชธานี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากวิทยาลัย
วิชาการศึกษา บางแสน เมื่อปีการศึกษา 2509 รับราชการตำแหน่งอาจารย์ 1
ระดับ 4 วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย